

“Fake it till you make it”

- En kvalitativ studie om unga mäns hantering av motgångar gällande känslohantering, jämställdhet och traditionella mansnormer

Christian Bjärgö & Julia Hedström

Examensarbete i socialt arbete och socialpedagogik 15 Hp

Socialpedagogiska programmet, 2023

Institutionen för individ och samhälle

Vårterminen 2023

Examinator: Anna Henriksen

Förord

Under våren 2023 spenderades dagarna med att skriva denna C-uppsats. Under varje skrivtillfälle skapades nya lärdomar och vi mötte diverse utmaningar i skrivandet som utvecklade vår kunskap i ämnet. Det har varit mycket lärorikt att genomföra denna undersökning för vår framtida roll som socialpedagoger. Först och främst riktar vi författare ett stort tack till de unga män som valde att delta i fokusgruppsintervjuerna med sina kloka resonemang och åsikter som gav grund till vårt arbete och gav den betydelse. Vi vill även rikta ett stort tack till Bo Helsing som under våren gjort oss sällskap i processen av skrivandet som handledare av vår uppsats och gett oss god vägledning, konstruktiv kritik men framför allt uppmuntran.

Vi hoppas att ni får en god läsning när ni nu sätter er in i vår studie och hoppas att nya tankar, funderingar och förståelse skapas.

Stort Tack!

Julia Hedström & Christian Bjärgö

Socialpedagogiska programmet, Högskolan väst

Sammanfattning

I denna studie undersöktes unga mäns möjligheter och begränsningar att samtala med varandra om teman som partnerrelationer, känslor och jämställdhet och hur deras samtal med andra unga män kan bidra till att underlätta eller försvåra hanterandet av motgångar och utmaningar. Forskning visar att unga mäns positioner i samhället hotas av kvinnors ökade möjligheter vilket leder till motstånd som könsdiskriminering och förstärkning av traditionella mansroller. Den traditionella mansrollen kan dock vara skadlig för samhället, den är ohälsosam och drabbar män och deras omgivning.

Studien bygger på kvalitativa fokusgruppsintervjuer med unga män på gymnasiet. Deltagarna var mellan 18 och år 23 med blandad programinriktning och blandad etnisk härkomst. Intervjuerna upptogs via diktafon och tematisk analys genomfördes på transkriberad empiri. Resultatet visade att unga män inte visar känslor och döljer dessa för omgivningen. I de unga männen reflekterades framkom hur de håller känslor inom sig, till den punkt då det är nödvändigt att berätta. Då anförtror de sig helst till en nära vän. De unga männen var negativt inställda till jämställdhet vilket skapade motstånd till jämställdhetsdiskursen. Det rådde en osäkerhet hos de unga männen angående deras position i samhället eftersom de hade en uppfattning om att unga män inte kunde vara sig själva eller uttrycka sina åsikter på grund av olika krav de ställdes inför. De unga männen möjligheter/begränsningar till motståndskrafter i framtiden är beroende av normerande diskurser som samhället producerar. Antingen förstärks en traditionell-, eller så accepteras en mer jämställd mansroll. Unga män behövs och har en plats inom jämställdhetsarbetet.

Nyckelord: (Maskulinitet, unga män, jämställdhet, psykiatri, hegemonisk maskulinitet, hotteori)

Innehållsförteckning

Inledning och problemformulering	1
Syfte och frågeställningar	2
Bakgrund.....	3
Traditionell maskulinitet.....	3
Psykisk ohälsa bland unga och äldre män.....	3
Tidigare forskning.....	5
Motstånd hos unga män mot jämställdhet	5
Maskulinitetsnormer och psykisk ohälsa	5
Mäns känslöhantering	6
Män och hjälpsökning.....	7
Teori/Teoretiska utgångspunkter	8
Hegemonisk maskulinitet.....	8
Teorin om integrerat hot	10
Metod och material	12
Metodval	12
Fokusgruppsmetodens styrkor och brister	12
Abduktiv ansats.....	13
Urval	13
Procedur	14
Genomförandet av intervjuerna	14
Etiska aspekter	14
Resultat och analys	17
Oro för jämställdhet	17
Brist på tillit	19
Känslöhantering	21
Olika former av ansvarstagande.....	24

Humor	26
Diskussion.....	28
Vad unga män får och inte får tala med varandra om.....	28
Unga mäns reflektioner om begränsande normer för att hantera motgångar.....	29
Möjligheter och begränsningar som normer för med sig gällande unga mäns framtida hälsa och relationer	29
Implikationer.....	31
Framtida forskning.....	32
Litteraturlista.....	32
Bilagor	
Appendix 1 – Intervjuguide	
Appendix 2 – Missivbrev	
Appendix 3 – Matris tematisk analys	

Inledning och problemformulering

Enligt europeiska jämställdhetsinstitutet, som mäter jämställdhet utifrån områdena arbete, pengar, kunskap, tid, makt och hälsa är Sverige det mest jämställda landet i Europa (Europaportalen, 2022). En anledning till att jämställdhet är ett viktigt mål i det svenska samhället och den svenska politiken, är att jämställdhet främjar att kvinnor och män ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter till att leva sina liv. Detta är kopplat till att inga idéer eller föreställningar om människors kön ska ha en begränsande effekt eller makt över vad människor får och kan göra (jämställdhetsmyndigheten, 2022).

År 2022 publicerades en internationell kvantitativ studie som undersökte hur män och kvinnor i 27 EU-länder uppfattade jämställdhet och deras inställning till jämställdhetsdiskurser. Resultatet från denna studie visade att unga män uppfattas som mest troliga att anse att jämställdhet har gått för långt och att uppfatta sig hotade av kvinnors ökade maktställning (Off m.fl., 2022). Även den årliga digitala enkätundersökningen från Ungdomsbarometern (2023) visade att 20% av männen som deltog ansåg att jämställdheten hade gått för långt.

Resultatet från Off m.fl. (2022) uppmärksammades i en debatt på Sveriges television där det diskuterades huruvida jämställdheten gått för långt och om den traditionella mansrollen befinner sig i en kris (SVT, 2022). Ena ståndpunkten i debatten menar att männen glöms bort och att jämställdheten har gått för långt då männen inte vågar uttrycka sig eller ta plats i samhället, medan det andra perspektivet är att jämställdhet behöver utvecklas mer och öka fokus på kvinnors rättigheter i samhället (SVT, 2022).

Forskning visar att sexism som praktik ökar, specifikt hos unga män som känner sig hotade av jämställdhetsdiskurser vilket motiverar till motstånd genom traditionella maskulinitetspraktiker (Off m.fl., 2022; Rivera - Rodriguez & Dasgupta, 2021). Om unga män upplever jämställdhet som problematisk, så kan det leda till en förstärkning av den traditionella mansnormen, som forskning visar är skadlig för hälsan (Griffin m.fl., 2022), vilket således kan det innebära att deras välbefinnande försämras. Kopplat till psykisk ohälsa så är män överrepresenterade i självmordsstatistiken och står för två tredjedelar av alla självmord i världen. Män pratar inte med sina nära om sina motgångar eller problematik med psykisk ohälsa på samma sätt som kvinnor gör. Detta kan bland annat bero på de traditionella mansrollerna som hindrar män från att söka hjälp eller att överhuvudtaget prata om det. Män ska vara starka, självständiga, tålmodiga och ha kontroll enligt normen, vilket kan vara en orsak till dessa hinder (SKL, 2018). Att 20% av personerna i Ungdomsbarometerns (2022) undersökning tycker att jämställdheten har gått för långt kan innebära att män tycks stå inför olika utmaningar gällande sin maskulinitet, psykiska hälsa och roll i samhället. Forskning visar även att män inte vänder sig till psykiatrin då de anser att den inte är formad för mäns behov och att män ofta använder sig av sämre typer av strategier för att hantera sina motgångar, exempelvis genom bruk av alkohol (Lynch m.fl., 2018).

Inom psykiatrin finns en ojämn fördelning mellan män och kvinnor när det kommer till att söka hjälp för psykisk ohälsa. Statistik (SKL, 2018) visar att kvinnor generellt är mer benägna till att söka hjälp och stöd hos psykiatriska instanser än män. Forskning visar (Liddon m.fl., 2017)

att män har en inställning där de anser att psykiatrin är utformad efter kvinnors behov, vilket leder till att män i högre grad inte väljer att vända sig till psykiatrin, och i stället försöker lösa det på egen hand.

Socialt arbete handlar om att hjälpa och skapa goda förutsättningar för alla utsatta grupper och individer. Psykisk ohälsa förväntas år 2030 vara den globalt dominerande folkhälsoutmaningen och det sker en kontinuerlig årlig ökning av rapporterade fall av nedsatt psykiskt välbefinnande (SKL, 2018).

Inom socialt arbete innebär det en särskild utmaning att arbeta med unga mäns psykiska ohälsa och det är viktigt att beforska detta område för att producera kunskap om hur denna utmaning kan bemötas. För att kunna undersöka detta kommer det att analyseras hur diskurser i samhället kopplat till jämställdhet, som kan uppfattas som hotfulla eller krångliga, och hur stereotypa föreställningar om manlighet påverkar vad unga män uppfattar att de får och inte får prata om och vilka eventuella sanktioner som används för att samtal om att hantera motgångar ska vara inom normen.

Syfte och frågeställningar

Studiens syfte är att undersöka unga mäns möjligheter och begränsningar att samtala med varandra om teman som partnerrelationer, känslor och jämställdhet och hur deras samtal kan bidra till att underlätta eller försvåra hanterandet av motgångar och utmaningar relaterade till dessa områden. Studien utgår från följande frågeställningar:

1. Vad får och får inte unga män tala med andra unga män om när de talar om hur motgångar ska hanteras?
2. Hur reflekterar unga män över de gränser som normer sätter upp för samtal mellan dem om hanterandet av motgångar?
3. Vilka möjligheter och begränsningar medför normerna för samtal mellan unga män för möjligheten att utveckla motståndskraft mot motgångar gällande framtida hälsa och relationer?

Bakgrund

Traditionell maskulinitet

Med en traditionellt maskulin roll så syftas det till de idéer och föreställningar som samhället förknippar manlighet och män med. Det är specifika normerande egenskaper, exempelvis att män ska vara starka, självständiga, tålmodiga och i kontroll. Dessa normer påverkar inte alla unga män, men likväl så måste de förhålla sig till dem. Reproduktion av maskulinitetsnormer i samhället sker dels för att de unga män som inte praktiserar, eller bryter med, den traditionellt maskulina rollen löper risk för att sanktioneras negativt av sin omgivning, dels för att de unga män som praktiserar den traditionellt maskulina normen belönas genom social acceptans och status (SKL, 2018). De egenskaper som förknippas med traditionell maskulinitet är inte av naturen givna, utan har vuxit fram i samhällen över tid och tolkas därav som något essentiellt och ett inifrån kommande attribut. Dessa attribut och egenskaper förstärks med hjälp av det dikotoma förhållandet som finns mellan kvinnor och män, där kvinnor underordnas män och en binär syn på typiskt kvinnliga och manliga egenskaper sätts i motsats till varandra. Exempelvis att kvinnor är svaga och män starka, att kvinnor förknippas med relation och män med prestation, att kvinnor är emotionella och att män är rationella (SKL, 2018). Att normer som kopplas till kön placeras i ett motsatsförhållande mellan män och kvinnor får betydelse för vilka egenskaper som män respektive kvinnor kan anses få lov att praktisera socialt utan att sanktioneras negativt i samhället. Om individer eller grupper uttrycker icke-normativa egenskaper så kan det resultera i olika former av social utsatthet och ifrågasättande från människor i dess närhet (SKL, 2018).

Psykisk ohälsa bland unga och äldre män

Psykiatri är framför allt den verksamhet som arbetar med patienter som upplever eller lider av svårare psykisk ohälsa. Inom psykiatri går det inte att använda konkreta mätningar som blodprov eller röntgen för att fastställa diagnoser som depression, utan man använder sig av manualer där ett antal kännetecken ska uppfyllas för att få en diagnos (Andersson m.fl., 2016). Symptom som beskrivs för depression kan vara nedstämdhet, trötthet, brist på glädje eller motivation till att göra saker man annars tycker om, samt ingen ork, låg självkänsla etc (1177 Vårdguiden, 2023). Majoriteten av de som får vård för psykisk ohälsa är kvinnor, och som i högre utsträckning jämfört med män rapporterar symptom på psykisk ohälsa.

Problematiken att män inte diagnostiseras lika ofta som kvinnor är att depression kan visa sig med andra symptom hos män. Dessa symptom kan exempelvis vara aggressivitet, utåtagerande beteenden och missbruk vilket kan leda till att den psykiska ohälsan hos män inte upptäcks lika frekvent som hos kvinnor eftersom läkare generellt följer de manualer som finns och inte de symptom som förväntas visa vid depression (SKL, 2018). En orsak till att män inte söker hjälp för sin psykiska ohälsa är de normer som konstrueras för den traditionella mannen eller maskuliniteten. Den traditionella mannen beskrivs och kopplas till egenskapen som kontroll, dominans, starka, prestationsinriktade, behärskade och oberoende. Dessa normer upprätthålls för att bevara sin status och minimera riskerna för sanktioner från omgivningen (SKL, 2018). Till skillnad från flickor och kvinnor som ofta tidigt söker hjälp för sina problem eftersom de oftast uppmuntras redan i tidig ålder att uttrycka sina känslor och samtala om dem (SKL, 2018)

De Traditionella maskulinitetsrollerna påverkar alltså mäns förmåga att söka hjälp och för att ta hand om sitt psykiska välbefinnande eftersom de egenskaper som förknippas med en traditionellt manligt kodad roll (kontroll, dominans, starka, prestationsinriktade, behärskade och oberoende) kan vara kopplade till att de använder sig av skadliga strategier istället för att söka hjälp (Di Blanca & Mahalik, 2022). Mot bakgrund av detta anser forskare att traditionell maskulinitet är ett samhällsproblem eftersom det kan skada hälsan och är en bidragande orsak till psykisk ohälsa bland män (Griffin m.fl., 2022)

Psykisk ohälsa och en av de yttersta konsekvenserna, självmord, är ett ytterst allvarligt folkhälsoproblem nationellt och internationellt där cirka 700 000 personer dör varje år under påföljderna av självmord (World Health Organisation, 2021). Utöver den allt för höga dödssiffran rapporteras flera fall av försök till självmord samt att det kan vara svårt i vissa fall att fastställa dödsorsaken till självmord vilket leder till ett stort mörkertal (World Health Organisation, 2021). Män står för cirka två tredjedelar av alla fullbordade självmord och självmord är den fjärde ledande orsaken till död bland 15–29 åringar. Statistiken talar för att suicid i unga åldrar bland kvinnor och män (15–24 år) ökar med 1 procent per år under de senaste 25 åren (SuicideZero, 2023). I Sverige 2021 rapporterades att 1505 personer dog till följd av självmord (inkluderat är osäkra självmord där man inte kunnat fastställa självmord men misstänker det), där cirka 70% av dessa är män, vilket innebär att det i genomsnitt dör fyra personer dagligen på grund av självmord (SuicideZero, 2023).

Den främsta riskfaktorn för självmord är psykisk ohälsa. Personer löper högre risk för självmord om de lider av depression, bipolär sjukdom, olika ångestsyndrom och psykoser, risken ökar betydligt om dessa personer använder sig av alkohol- eller drogmissbruk i samband med sin psykiska ohälsa (SKL, 2018). Samtidigt som män är tydligt överrepresenterade i statistiken för självmord blir män inte diagnostiserade med psykisk ohälsa i lika stor utsträckning som kvinnor (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, 2015). Återigen tas det upp att unga och äldre män inte söker hjälp i den omfattning som de tycks behöva. Det blir därför svårare att fånga upp de män och unga män som behöver hjälp med att förebygga risk för självmord och hjälp med sin psykiska ohälsa (SKL, 2003).

Kopplingen mellan traditionell maskulinitet och psykisk ohälsa är vad som knyter an till syftet med undersökningen, som är att undersöka hur normer och stereotypa föreställningar påverkar unga mäns hanterande av motgångar kopplade till känslomässiga utmaningar och partnerrelationer, och hur samtal med vänner kan försvåra eller underlätta för hanterandet av dessa motgångar.

Tidigare forskning

(sökord: *young men, conversations, mental health men, emotion*, emotioner, conversation youth men, hegemonic masculinity, masculin*, threat theory, hot teori, gender, feminism*)

Motstånd hos unga män mot jämställdhet

Den traditionella maskulina normen framhäver manlighet som befast med styrka, osårbarhet, känslomässig egenkontroll, motvilja till svaghet, självtillit, kontroll och självständighet (Griffin m.fl., 2022). När idéer om att traditionella maskulinitetsnormerna sjunker i värde nås av unga män, så har det visat sig skapa en ångestfylld reaktion hos dem (Rivera-Rodriguez & Dasgupta, 2021). Att synen på den traditionella maskulina mannen sjunker i värde kan unga män associera med att kvinnor har fått ökade rättigheter vilket kan resultera i ett motstånd mot feminism och dess praktiker (Rivera-Rodriguez & Dasgupta, 2021). Vissa unga män uttrycker att kvinnors rättigheter har gått för långt och att jämställdhet medför konsekvenser och motgångar för mäns framtida hälsa och relationer (Off m.fl., 2022). Det uppstår en hotbild hos unga män och de upplever att kvinnor inkräktar på mäns territorium och framsteg inom kvinnors rättigheter betraktas som ett möjligt hot mot mäns möjligheter. (Off m.fl., 2022). Motståndet från unga män ökar också i regioner där en ökad arbetslöshet observerats, detta eftersom männen i större utsträckning konkurrerar om chanser till arbete med kvinnor (Off m.fl., 2022). Detta beror på att feminism utmanar sociala hierarkier som finns i samhället, vilket i sin tur ökar motstånd mot feministisk praktik och motiverar till att bibehålla mäns vilja till överordning (Rivera-Rodriguez & Dasgupta, 2021). I och med de ökade kvinnliga rättigheterna och mäns upplevda hot från dessa skapas utrymme för en ökning inom sexistiska praktiker i de grupper av män som upplever dessa hot (Off m.fl., 2022). Enligt Off m.fl. (2022) förekommer det en även uppfattning hos unga män om att institutioner agerar orättvist mot dem, vilket leder till en känsla av att de blir svikna av samhället. De unga männen faller då in i sexistiska praktiker, som ett verktyg där syftet är att bibehålla en patriarkal ordning i samhället (Off m.fl., 2022).

Jämställdhetsdiskurser i samhället kan alltså uppfattas som hotfulla av unga män och leda till motstånd i form av ökad sexism, misstro till institutioner och en förstärkning av traditionella maskuliniteter.

Maskulinitetsnormer och psykisk ohälsa

Att män inte söker hjälp för sin psykiska ohälsa lika ofta som kvinnor styrks av tidigare forskning. Exempelvis Liddon m.fl. (2017) gjorde en jämförelse mellan kvinnor och män i en enkätstudie med frågeställningar om hur personer skulle vilja få hjälp om de upplevde problem med psykisk ohälsa, hur denna hjälp skulle se ut samt om det fanns andra sätt att hantera det. Vad som framkom i studien var att kvinnor är mer benägna enligt resultatet att tala om sina känslor och upplevd problematik vid upplevda motgångar i vardagen (Liddon m.fl., 2017). Hos unga män så identifieras inte heller psykisk ohälsa med samma exakthet som hos unga flickor. Eftersom flickor är behäftade med, och associeras mer, med könsstereotypiska emotioner, så som sorg och glädje, identifieras dessa lättare hos flickor, medan känslomässiga uttryck hos

unga män ofta associeras med ilska och beteendesvårigheter (Pearson, 2021). Enligt de traditionella maskulinitetsnormerna så kopplas psykiatri /vårdcentral och hjälpsökande till femininet, vilket befäster idén att en man som söker hjälp är ingen ’riktig man’ (Lynch m.fl., 2018). Unga män anser att det är en svaghet att söka hjälp (Pearson, 2021) där män i stället ska visa sin styrka genom exempelvis fysiska attribut för att framhäva sin maskulinitet (Di Blanca & Mahalik, 2022). Unga män i skolan uttrycker att det är viktigt att bete sig maskulint, och inte visa sig sårbar eller andra tecken på känslighet som förknippas med femininitet, för att undvika risken att bli mobbad (Pearson, 2021). Unga män upplever också att psykiatrins behandlingsformer inte är riktade till män (Liddon m.fl., 2017). Detta resulterar i ett behov av att vårdgivare ökar sin medvetenhet om hur genuskonstruktioner påverkar hur män uttrycker känslor när de sätter diagnoser kopplade till psykisk ohälsa för att kunna nå ut till unga män i behov av hjälp (De Bois & Hearn, 2017). Sharp m.fl. (2022) menar också att främjande av mäns egen relation till hälsosamt leverne bör normaliseras som en accepterad maskulin praktik. I en studie (Hammarén m.fl., 2015) som utfördes i Sverige så undersöktes hur olika projekt som var riktade mot problematiska maskuliniteter var utformade. De flesta projekten arbetade med att förstärka maskulinitet på ett kompensatoriskt vis inspirerat av traditionell maskulinitet och att unga mäns problematik ofta individualiserades, och mer sällan närmades problematiken utifrån ett strukturellt perspektiv (Hammarén m.fl., 2015). Hammarén m.fl. (2015) menade att det saknades en intersektionellt inspirerad diskussion i projekten som kunde förklara social och ekonomisk påverkan på maskulinitet, såväl som att sexualitet, etnicitet, religion och klass har betydelse för hur identiteter formas, maktrelationer skapas och hur levnadsförhållanden ter sig.

Psykisk ohälsa är alltså svårare att identifiera hos män och av vårdgivare eftersom män inte är lika benägna att tala om känslor som kvinnor, dessutom betraktas att söka hjälp eller stöd generellt som något feminint enligt en traditionell mansnorm. Projekt inom socialt arbete som är riktade mot problematiska maskuliniteter tenderar också till att reproducera traditionella mansnormer och ofta saknas en intersektionell analys i dessa projekt.

Mäns känslohantering

Ett vanligt tema inom forskning är att män lär sig gömma eller trycka bort sina känslor och upprätthålla känslomässig distans, vilket beror på att vissa insocialiserade maskulinitetsideal (Rosen & Nofziger, 2018) har en negativ påverkan på individens välbefinnande. Griffin et al. (2022) menar exempelvis att traditionell maskulinitet är ett samhällsproblem eftersom det kan skada hälsan och är en bidragande orsak till psykisk ohälsa bland män. Det kan handla om att inte kunna prata om erfarenheter av sårbarhet, dödlighet, smärta, sorg och förlust, vilket leder till underrapportering inom psykiatrin hos män med problem kopplade till psykisk ohälsa (Di Blanca & Mahalik, 2022). De Bois & Hearn (2017) lyfter forskning som pekar på att mäns relativt höga självmordsstatistik också är kopplad till mäns ovilja att uttrycka eller verbalisera sina känslor och unga män agerar i stället ut sin psykiska ohälsa genom beteenden som våld mot sig själva eller andra (Pearson, 2021). Det är även vanligt förekommande att unga män gömmer sitt lidande från exempelvis vänner för att få sin maskulinitet bekräftad, detta kan leda till att unga män mister tillfällen att få uttrycka de känslorna de egentligen känner (Di Blanca & Mahalik, 2022). Att män inte uttrycker sina känslor har sedan länge varit känt men De Bois och Hearn (2017) menar att mäns förmåga att utöva emotionellt arbete (i heterosexuella

relation) och visa känslor sker i större utsträckning idag än vad som antagits tidigare och utvecklas kontinuerligt tack vare en bredare samhällslig diskurs om jämställdhet. Män förstår sina känslor och är beredda att visa dessa för andra män, vilket medför en "uppmjukning" av, och en utmaning för, hegemoniska maskuliniteter (De Bois & Hearn 2017). Det finns även en koppling som visar att mellan hälsa och negativa former av maskuliniteter inom manliga gemenskaper, så förstärks ohälsosamma praktiker som exempelvis onödigt risktagande, men om den manliga gemenskapen vilar på en grund med medvetet formulerad och stark position mot ojämlikhet mellan kön, och ett solidariskt informationsutbyte, så främjas mer hälsosamma gemenskaper mellan män (Ríos-González m.fl., 2021).

Att rubricera känslor som omanliga betyder inte heller att män blir automatiskt starka och immuna mot smärta och psykisk ohälsa, det kan i stället leda till en bortkoppling från individens inre vilket ökar risken för psykisk ohälsa (Di Blanca & Mahalik, 2022). Mäns kapacitet till att visa känslor är kulturellt, historiskt och kontext-specifikt, och män från olika kulturer uttrycker emotioner på olika sätt och mycket forskning på mäns kapacitet att uttrycka emotioner är missvisande då den ofta utgår från en västerländsk norm om den vita, heterosexuella mannen, och på så vis ignorerar andra typer av kulturella uttryck på maskuliniteter (De Bois & Hearn, 2017).

Män socialiseras alltså av samhället till att hålla känslomässig distans och gömma undan känslor för att få sin manlighet bekräftad, och i stället för att söka hjälp så ageras psykisk ohälsa ut genom beteende som våld mot sig själva och andra. Men forskning visar tendenser till "mjukare" former av maskuliniteter tack vare jämställdhetsdiskurser i samhället, som kan innebära att traditionella hegemoniska maskuliniteter utmanas.

Män och hjälpsökning

Att söka hjälp är inte en självklar väg för unga män. Forskning vittnar om att män inte vet vart de ska söka hjälp och att det verkar finnas en osäkerhet i hur kontakt tas med psykiatrin eller till att få professionell hjälp (Lynch m.fl., 2018). Det framkommer att unga män associerar psykiatrin med en verksamhet som enbart ger stöd vid jobbrelaterad stress och inte är till för mäns psykiska välmående, vilket kan leda till att unga män inte söker sig dit i de fall de är i behov av stöd (Liddon m.fl., 2017). Forskning visar (Lung m.fl., 2021) också att när vårdgivare har samtal om sexualitet med ungdomar generellt (unga män och flickor), så finns många barriärer hos ungdomarna, vårdgivarna och organisation, till att prata om sexualitet i en bredare bemärkelse. Exempelvis dåligt initiativtagande, fördomar, oro över konfidentialitet eller otillräcklig utbildning hos vårdgivare och brist på organisatorisk utveckling (Lung m.fl., 2021). En rädsla som förekommer hos vissa unga män är rädslan för att få medicin utskrivet och därav undviker de kontakt med psykiatrin (Lynch m.fl., 2018). Vissa unga män anser alltså att det inte är adekvat att hantera sin psykiska ohälsa med hjälp av medicin (Liddon m.fl., 2017). I stället för att söka professionell hjälp tenderar unga män att använda sig av diverse strategier för att hantera sin psykiska ohälsa. Vanligast förekommande är alkohol som ett sätt att självmedicinera (Lynch m.fl., 2018) eller att unga män använder sig av distraktioner så som datorspel eller sex- och pornografi (Liddon m.fl., 2017). Men det finns också forskning (Vickery, 2022) som visar på att vissa typer av alternativa sätt för män att få hjälp eller stöd är goda, exempelvis stödgrupper för män som upplever ångest, isolering eller depression, och om

stödgruppen består av män som har delade erfarenheter, och att deltagare upplever att de känner igen sig i andra deltagare, så ökar också graden av upplevd trygghet vilket resulterar i mer upplevt stöd, vilket främjar konstruktion av hälsosamma alternativa maskuliniteter. Hearn och De Bois menar att det är viktigt att arbeta för att öka mäns emotionella intelligens och samtidigt öka förståelsen inom vårdgivande institutioner för att det finns skillnader i hur olika socialisering påverkar mäns sätt att vara på (De Bois & Hearn 2017). Thompson Jr. och Bennet (2015) menar att maskulinitetsforskning är mångdimensionell och diskuterar kritiskt på vilket vis maskulinitet mäts i undersökningar. Instrumenten behöver dels utvecklas för att kunna identifiera samhällsliga förändringar kopplade till kategorin män, vilket dem menar att flera perspektiv som utgår från maskulinitetsnormer på ett statistiskt vis, inte gör, eller misslyckas att förklara (Thompson Jr. & Bennet, 2015).

Män har alltså fördomar om, och dålig insyn i psykiatrins funktion. Detta innebär att män hanterar psykisk ohälsa med alternativa strategier, exempelvis genom distraktioner som alkohol, tv-spel eller porr. Alla alternativa sätt att hantera psykisk ohälsa bland män är dock inte negativa, exempelvis så kan stödgrupper för män utgöra en bas för skapandet av hälsosamma maskuliniteter.

Teori/Teoretiska utgångspunkter

Studiens teoretiska perspektiv utgörs av hegemonisk maskulinitet och för att ytterligare bredda den teoretiska analysen kommer teorin om integrerat hot också att användas.

Hegemonisk maskulinitet

Vald teori med tillhörande begrepp är *Hegemonisk maskulinitet* (Connel, 1995, 2008). Hegemonisk maskulinitet som teori är kopplat till att beskriva maktstrukturer i samhället utifrån genusteoretiskt perspektiv, där fokus ligger på den dominanta gruppen inom en könsmaktsordning och ska förstås som den sociala praktiken, alltså ”görandet”, av hur mäns överordnade position mot kvinnor möjliggörs i samhället kulturellt. Hegemonisk maskulinitet som begrepp kan i grunden förklaras som den form av maskulinitet som relationellt och kulturellt placerar sig ovanför alla andra former av alternativa maskuliniteter och femininiteter (Connel, 1995, 2008). Connel menar att maskuliniteter konstrueras, inte bara i relation till femininiteter, utan även i relation till exempelvis marginaliserade eller icke konforma manliga kroppar, de mest framträdande är homosexualiteten, då homofobi är intimt kopplad med dominanta former av maskulinitet i dikotomisk form (Connel, 1995, 2008). Enligt Connel är den hegemoniska maskuliniteten den för tillfället mest eftersträvarvärda formen av maskulinitet, och kan därför liknas med heteronormen, som innefattar att de män som framställer attribut som exempelvis ekonomiskt lyckad, etniskt överlägsen (vit/förknippad med globala nord) och tydligt synligt heterosexuell, den är också den som belönas i störst utsträckning i form av social status (Connel, 1995, 2008). Samtidigt så realiseras sällan den hegemoniska maskuliniteten, oberoende på vilken kontext den placeras i, eftersom väldigt få unga män och män kan nå upp till idealbilden av den hegemoniska maskuliniteten. När emfas ligger på social och fysisk makt, knutet till kulturella aspekter som välstånd, styrka och etnicitet så främjar det i praktiken ekonomiskt lyckade, långa och starka, vita mäns möjlighet att komma närmare den hegemoniska maskuliniteten (Connel, 1995, 2008). Detta aktualiserar även bruket att se empirin utifrån ett intersektionellt perspektiv (Mulinari & Essevald, 2015) i syfte att

avtäckta på vilket vis exempelvis klass och etnicitet har betydelse i mäns strävan och produktion av hegemoniska maskuliniteter. En viktig del i Connells (1995, 2008) teori är att män som inte besitter resurser eller kapacitet till att uppnå den hegemoniska maskuliniteten, fortfarande drar fördel av den patriarkala strukturen i egenskap av att de fortfarande passerar som män och således gör sig till medskapare av den patriarkala ordningen i form av en delaktig, men icke hegemonisk, maskulinitet (Connel, 1995, 2008).

Connel menar att hegemonisk maskulinitet är kontextuellt bunden, vilket innebär det att den formas som social praktik utefter sitt kroppsliga, samhälleliga eller gruppsliga sammanhang, det är på det viset som maskuliniteter produceras (Connel, 1995, 2008). Olika grupperingar av maskuliniteter (och femininiteter) (om)formar bilden av den hegemoniska maskuliniteten till något som är mer närbart baserat på sina specifika demografiskt givna tillgångar på resurser och i enlighet med exempelvis klasstillhörighet, etnicitet och kropp (Connel, 1995, 2008). Att interaktionen och den sociala kontexten har betydelse för hur genusprojekt utförs innebär då att det är möjligt att omforma bilden av den hegemoniska maskuliniteten (Connel, 1995, 2008). Den inombördes konfigurationen av maskulinitet hos individen omkonstrueras och förändras över tid och nya utmaningar eller livshändelser har betydelse för hur maskulinitet konstrueras inombördes (Connel & Messerschmidt, 2005). Men faktumet kvarstår att den samtidigt kommer överordna sig alternativa maskuliniteter (Connel, 1995, 2008). Detta innebär att också alternativa maskuliniteter, som konstitueras av idéer som särskiljer sig mot den traditionella maskuliniteten, i teorin skulle kunna vinna mark och fungera som en ny typ av hegemonisk maskulinitet. Hegemonisk maskulinitet har exempelvis använts för att visa dels hur unga mäns mobbning i skolan vidmakthåller föreställningar om maskulin dominans och ojämlikhet mellan könen (Rosen & Nofziger, 2018), dels med hjälp av homofobisk praktik och genom hot/skrämsel om, och bruk av fysiskt/psykiskt våld. Samma studie visade även på vilket vis skolan som institution reflekterar, reproducerar och upprätthåller insocialiserade könsroller i samhället (Rosen & Nofziger, 2018). Detta ger oss insikt i hur hegemonisk maskulinitet är ett verktyg för att sanktionera alternativa maskuliniteter, och är ett sätt att teoretiskt vägleda vår egen undersökning.

Kritik som teorin om hegemonisk maskulinitet (Connel & Messerschmidt, 2005) mottagit är att begreppet *maskulinitet* i sig självt är essentialistiskt och därav tvingar på människor en falsk bild som inte motsvarar en flytande verklighet bestående av motsägelsefullhet. Att den teoretiska ramen har en heteronormativ utformning som befäster essentialistiska relationer mellan könen och därav förbiser skiljaktigheter inom genuskategorierna är en annan kritik som teorin fått (Connel & Messerschmidt, 2005). Teorin har även fått kritik från poststrukturalistiskt håll (Hedenus, et al., 2015) som menar att teorin saknar en utarbetad verktygslåda som kan beskriva hur maskulina identiteter skapas diskursivt. Som svar på delar av denna kritik så framhåller Connel och Messerschmidt (2005) att teorin exempelvis använts i studier om hur kvinnligt kodade kroppar antar maskuliniteter, och därför ger prov på att teorin i sig inte bidrar till essentialisering inom genuskategorierna. Kritiken från poststrukturalistiskt håll kan motsägas, exempelvis i en studie publicerad av Rosen & Nofziger (2018) där unga män språkbruk dekonstrueras och analytiskt demonstrerar på vilket vis teorin kan synliggöra hur maskuliniteter konstrueras diskursivt.

Genus sociologen Michael Messner (Messner, 1997) utgår från Connells (Connel, 1995, 2008) teori om hegemonisk maskulinitet i sitt eget teoribygge, men där Connel mer utgick från hur hegemonisk maskulinitet produceras och reproduceras, eller hur individer formar alternativa maskulina praktiker utefter maktrelationer i samhället, så har Messner ett annat tillvägagångssätt där avsikten är att lokalisera diverse diskurser och praktiker kopplade till samtida maskulinitetspolitikerna inom den övergripande genusdiskuren (Messner, 1997). Messner beskriver med hjälp av en egenutvecklade teoretisk modell (Messner, 1997), hur olika politiska/ideologiska positioner hos grupper av (och i varierande grad, organiserade) män tenderar till att hantera de "kriser" som uppstår när feministiska strömningar i samhället ifrågasätter och underminerar den patriarkala legitimiteten (Messner, 1997). Messner argumenterar för att en sociologisk modell som ska förstå maskuliniteter måste ta hjälp av tre grundläggande faktorer i analysen samtidigt, dessa tre faktorer formar en triad; a) *mäns institutionaliserade privilegier*, b) *kostnaderna för att följa snäva föreställningar om maskulinitet*, och c) *skillnader och ojämlikheter bland män* (Messner, 1997). Beroende på vilka utav dessa tre faktorer som tenderar till att framträda (eller placeras mer perifert) i en analys av mäns handlingar och utsagor, och deras politiska hållning gentemot "maskulinitetskriser", så positioneras grupper (även löst sammansatta och tillfälliga) av män på olika platser inom denna triad, vilket får betydelse för hur analysen ska tolkas (Messner, 1997). Att lyfta in politisk åskådning och dess påverkan i analys av maskuliniteter, menar Messner, är oundvikligt att inte göra eftersom det är tätt sammankopplat med hans engagemang för social rättvisa (Messner, 1997). Undersökningen avser att ta fasta på hur en av dessa faktorer framträder i analysen av intervjuerna med de unga männen, b) *kostnaden att som man följa snäva mansnormer*, dvs det pris en individ, som praktiserar traditionell maskulinitet, får betala i form av sämre relationer, kortare levnad, svårigheter att söka hjälp och så vidare (Messner, 1997).

I den aktuella studien kommer teorin om hegemonisk maskulinitet användas för att a) analysera om de unga männen i intervjuerna uttrycker sig på ett sätt som uppfattas förstärka och reproducera en traditionell maskulinitetsroll. Exempelvis genom uppfattningar om hur en traditionell man ska vara. b) Genom att analysera om det i intervjuerna med de unga männen kommer fram uppfattningar som visar på att alternativa maskulinitetsroller framträder. Exempelvis uppfattningar som på något vis skiljer sig med den traditionella mansrollen eller som transformerar hegemoniska maskuliniteter. c) analysera om de unga männen i intervjuerna uttrycker sig på ett sätt som uppfattas relatera till en sexistisk social praktik i syfte att bibehålla en patriarkal samhällsordning. Exempelvis i hur de unga männen reflekterar över vinjetter (appendix 1) på temat sexism.

Teorin om integrerat hot

Walter G. Stephan, professor i psykologi och Cookie White Stephan, professor i sociologi, utvecklade 1996 teorin om integrerat hot (Stephan & Stephan, 1996). Teorin utvecklades för att förklara eller förutsäga negativa eller fördomsfulla attityder mot ut-grupper (Croucher, 2017). I grunden vilar teorin på att det finns en in-grupp och en ut-grupp som antingen ställs mot varandra eller med varandra. Teorin kan betraktas som ett "vi och dem" koncept. Stephan och Stephan (1996) utvecklade till en början av teorin i syfte att utforska fördomar och negativa attityder mot invandrare, men teorin har under senare år även applicerats inom

jämställdhetsforskning där män konstituerar in-gruppen, som överordnade visavi kvinnor som underordnad ut-grupp (Rivera-Rodriguez & Dasgupta, 2021). När teorin ursprungligen utvecklades utgick den ifrån fyra kategorier av hot; ångest mellan grupper, negativa stereotyper, realistiska hot och symboliska hot (Stephan & Stephan, 1993, 1996). Kritik som riktats mot teorin är att de fyra kategorier att benämna hot på ignorerar andra faktorer som kan orsaka fördomar och negativa attityder. Detta ledde till att teorin reviderades till två hot; *realistiskt hot* och *symboliskt hot* (Stephan m.fl., 2015). Dessa två hot betraktas som möjliga till att härbergöra fler typer av fördomar och negativa attityder, än vad är möjligt med fyra typer av hot eftersom det då uppstår en kategorisk rigiditet. Ytterligare utveckling av teorin har gjorts genom utvecklingen av *social status hot* (Rivera-Rodriguez & Dasgupta, 2021). Det är viktigt att ha med sig denna kritik om teorin för att inte begränsa sig till hoten som finns och se utanför hoten i syfte att bilda en bredare uppfattning i analysen.

Realistiskt hot handlar om att en in-grupp upplever hot från ut-gruppen för att ut-gruppen existerar och medför en reell påverkan, detta kan exempelvis vara tillgång till jobb och inkomst eller chanser till relationer (Rivera-Rodriguez & Dasgupta, 2021; Croucher, 2017). Detta kan man använda sig av för att undersöka om männen känner sig hotade av ut-gruppen kvinnor som på grund av jämställdheten börjat konkurrera om arbetsplatser och därav utmanar männens inkomst och hur man ser på framtida yrken och ekonomi. *Symboliskt hot* handlar exempelvis om att en ut-grupp hotar in-gruppens värderingar och världsbild som kan motivera ett ökat stöd för sociala hierarkier som främjar ojämställdhet (Rivera-Rodriguez & Dasgupta, 2021). Kvinnor har på senare år utmanat hierarkin och det patriarkala samhället vilket man eventuellt kan använda sig av symboliskt hot för att förstå om/varför män vill behålla sociala hierarkier. *Social status hot* handlar om en in-grupp som upplever en nedgång i deras inflytande och privilegierade ställning och detta jämförs med nuet och hur det sett ut historiskt (Rivera-Rodriguez & Dasgupta, 2021). Detta hot kan användas till att exempelvis ge förklaringar på motstånd mot feminism, där männen är in-gruppen som upplever hot från ut-gruppen kvinnor.

I den aktuella studien kommer teorin om integrerat hot att användas på följande sätt. a) *Symboliskt hot* kommer att användas för att analysera om det i intervjuerna med de unga männen framkommer uttryck som handlar om att de som in-grupp upplever att unga kvinnor som ut-grupp hotar deras värderingar och uppfattningar. Det kan exempelvis vara de unga männens uppfattningar om hur de förväntas vara som unga män. b) *Realistiskt hot* kommer att användas för att analysera om det i intervjuerna med de unga männen finns en uppfattning om att de som in-grupp uppfattar ett hot från kvinnor som ut-grupp genom att ut-gruppen begränsar eller konkurrerar om reella resurser som jobb, inkomst och välfärd, men även de unga männens chanser till partnerrelationer. c) *Social status hot* kommer att användas för att analysera om det i intervjuerna med de unga männen finns en uppfattning om att dem som in-grupp hotas av kvinnor som ut-grupp genom att in-gruppens inflytande och privilegium är på nedgång jämfört med hur det var tidigare, samt att in-gruppen förväntar sig en ytterligare förlust i framtiden i jämförelse med nutiden. Det kan exempelvis vara de unga männens uppfattning om vad det kommer innebära att vara man i framtiden, om ut-gruppens vidare påverkan i jämställdhetsfrågor uppfattas fortsätta (Rivera-Rodriguez & Dasgupta, 2021).

Metod och material

Studien har utifrån undersökningens syfte, som är att undersöka unga mäns möjligheter och begränsningar att samtala med varandra och hur deras samtal kan bidra till att underlätta eller försvåra hanterandet av motgångar och utmaningar, utgått från kvalitativ metod och en abduktiv ansats för hur urval planerades och genomfördes samt hur materialet samlades in till undersökningen.

Metodval

Denna studie fokuserar på hur unga män får och inte får tala med varandra om utifrån temana partnerrelationer, känslor och sexism. Detta innebär att det utforskas hur de unga männen tillskriver mening till olika händelser i deras sociala verklighet. För att kunna utforska detta används en kvalitativ metod då studien är riktad mot ämnen som behöver utförliga svar och möjlighet till reflektioner, både vid själva intervjusituationerna, och utifrån den empiri som genereras i transkriberad textform (Bryman, 2018; Lindgren, 2014). Utifrån Hydén och Bülow (2010) så uppmärksammas hur de unga männen i intervjuerna kan tala i egenskap av en representant för den tillfälliga (ad hoc) -gruppen, som individ, utifrån sin sociala grupp, sin ”professionella” grupp och så vidare. Dessa positioner är något som kan skifta under genomförandet av fokusgruppsintervjuer och är något som uppmärksammades vid analysen och tolkningen av materialet eftersom det hade betydelse för den slutliga tolkningen av materialet (Hydén & Bülow, 2010). Två centrala skeenden under intervjuerna är 1: *På vilket vis skapas en gemensam grund för uttalanden*, och 2: *På vilket vis sker bidrag eller bifall från denna gemensamma grund* (Hydén & Bülow, 2010). Om inte gemensam grund träffas så kommer deltagare tala som individer, då delas i gruppen enbart det gemensamma fokuset för fokusgruppsintervjun enligt Hydén och Bülow (2010). Men att bidra till ett gemensamt narrativ genom att referera till vad någon annan ung man sagt, eller att sluta sig till någon annan av de unga mäns utsago kan stärka den gemensamma grunden för gruppen och även det har betydelse för hur materialet tolkas. Det är alltså viktigt att veta vem som säger vad, och ”som vem”, det vill säga vilken roll de talar utifrån och representerar menar Hydén och Bülow (2010). Intervjuare arbetade även med att aktivt underhålla eventuell gränssättning för de unga männen i samtalen, så att samtalen inte riskerade att generera oro eller ångest efteråt. Detta är efter tanken om att trygghet kan öppna upp människors vilja att dela med sig, men att det i efterhand kan riskera att skapa en känsla av oro eller ånger (Bryman, 2018).

Fokusgruppsmetodens styrkor och brister

Fokusgrupp som metod var fördelaktigt för undersökningen, med avseende till att meningsskapande sker i samspel mellan deltagarna i händelsernas mitt, i den direkta interaktionen (Bryman, 2018). Eftersom undersökningen avser undersöka hur unga män interagerar med varandra utefter specifika teman är det en passande intervjumetod. En brist med fokusgruppsmetoden är att det kan vara svårt att organisera intervjuerna eftersom det är flera deltagare som ska delta, vilket kan innebära att ett visst bortfall kan uppstå (Bryman, 2018). För att företa denna nackdel så angavs ett spann mellan 3-6 önskvärda deltagande unga män. Ytterligare en brist är att de unga männen kunde tala i mun på varandra, vilket försvårade

transkriberingsprocessen. För att företa och facilitera denna brist så uppmärksammades för de unga männen att dem skulle tala en åt gången av just den anledningen.

Abduktiv ansats

Eftersom undersökningen utgår från en frågeställning som söker svar från deltagare i deras sociala verklighet, utifrån deras förståelse och synsätt, så positionerar undersökningens metod i det abduktiva arbetssättet. Bryman (2018) menar att abduktion är induktiv i sitt synsätt generellt, det vill säga att undersöka unga mäns utsagor och utvecklar teman och koder för att tolka dem teoretiskt, men eftersom det inte är önskvärt att tappa förankringen till de unga männen utsagor och utifrån dessa grunda vår redogörelse, så klassas det som abduktivt. Samtidigt så bygger undersökningen även på vår förförståelse, teoretiska utgångspunkter och tidigare forskning vilket medför ett deduktivt element där prövning av koder och teman mot resultaten från intervjuerna, och mot de teoretiska utgångspunkterna parallellt (Lindgren, 2014).

Urval

Med utgångspunkt från syftet valdes att intervjua unga män på gymnasiet, eftersom de teman som är aktuella för studien är teman som bedöms vara aktiva inom denna grupp. Undersökningen använder en blandning mellan ett bekvämlighets- och ett snöbollsurval (Bryman, 2018) för att komma i kontakt med våra informanter. Genom att kontakta bekanta inom gymnasieskolans sfär i Västra Götalandsregionen upprättades kontakt med olika personer som var behjälpliga med unga män, vilket även genererade ytterligare tänkbara deltagare på fler gymnasieskolor allt eftersom. För att svara på frågeställningarna och möta syftet, så ansågs killar från 18 års ålder, men inte äldre än 25 år, innefatta en viss kapacitet till att röra sig i de teman som ingår i undersökningen. Men även att det skulle underlätta insamlingen av empirin, och inhämtande av samtycke om de unga männen var myndiga, och på så vis skulle inte vårdnadshavares godkännande vara nödvändigt. Ett passande antal deltagare i urvalet, med tanke på examensarbetets omfång, innebar en bedömning att 3-6 deltagare à grupp om 3-4 grupper från olika program på gymnasiet kunde ge studien ett godtagbart empiriskt underlag.

Eftersom att resultatet från undersökningen inte har som syfte att generalliseras till andra grupper av människor eller situationer, utan snarare undersöker hur meningsskapande sker bland unga män i interaktion med varandra rent kvalitativt, så betraktas bekvämlighets- och snöbollsurval som lämpligt tillvägagångssätt sett till urvalsförfarandet (Bryman, 2018).

Kontakt upprättades med tre grupper från tre olika skolor vilket ansågs vara en fördel för studien eftersom det breddar urvalet och ger ett bredare underlag. En av grupperna studerade olika inriktningar av samhällsvetenskapliga programmet, en grupp studerade blandade gymnasiala inriktningar samt en grupp med elever studerade teknik. Samtliga deltagare var över 18 år. De unga männen som deltog hade varierade bakgrunder, en grupp med unga män var primärt av invandrarbakgrund. Detta betraktas som fördelaktigt då utsagor från dubbla tungor ger studien en förhoppning om att olika former av perspektiv hos de unga männen

kommer fram, kopplat till våra frågeställningar, och kan tolkas i analysen. Sammanlagt deltog 12 unga män i åldersspannet 18-22 år i totalt tre fokusgrupper,

Procedur

Båda författare hade kontakter inom gymnasieskola, som kontaktades på varsitt håll och missivbrev (appendix 2) skickades via mail. I missivbrev beskrevs syftet och bakgrund till undersökningen. Syftesbeskrivningen förenklades något i missivbrevet, för att göra det tydligare för de unga männen, men beskrevs återigen muntligt på plats. Det beskrevs att fokusgrupps-intervjuer med 3-6 deltagare var av intresse, samt att uppläsning av ett antal fiktiva berättelser utifrån tre teman, vilket deltagarna uppmanades att reflektera över, utifrån fiktiva karaktär i berättelserna.

Genomförandet av intervjuerna

Utförandet av fokusgrupps-intervjuerna gjordes med ett antal tematiska vinjetter(appendix 1), (korta berättelser eller påstående) som sammanställdes med utgångspunkt i teoretiska perspektiv samt tidigare forskning på ämnen som maskulinitet, psykisk ohälsa bland män och (o)jämsällhet. Tillvägagångssättet var sådant att målet och syftet med undersökningen beskrevs kort, att det spelades in och att genomförandet skulle hålla på i 60 minuter ungefär. Information gavs om att det som sägs är konfidentiellt och anonymt och att det är en öppen diskussion där allas synpunkter är viktiga (Bryman, 2018).

Vinjetterna (appendix 1) lästes upp högt tillsammans, för att sedan i grupp diskutera och reflektera över vilka tankar som väcktes. Båda författare var närvarande vid intervjuerna. En hade rollen som den huvudsaklige intervjuaren som höll sig något i bakgrunden och faciliterade och ledde samtalet vid behov. Den andra intervjuaren hade en mer observerande position för att ge möjlighet till att uppfatta andra teman och för att kunna ställa andra kompletterande frågor. Exempelvis handlade en av vinjetterna (appendix 1) om sexism där de unga männen fick reflektera över hur en fiktiv grupp vänner bestående av unga män reflekterade över två fiktiva mäns sexistiska uttalanden på en bussresa. Genom en följdfråga på vinjetten (appendix 1) gavs de unga männen i fokusgruppen en möjlighet att diskutera kring händelsen i vinjetten utifrån den fiktiva gruppens perspektiv. Under intervjuerna uppstod aldrig en tystnad mellan de unga männen, samtal och reflektioner hade ett genomgående jämt flöde, vilket sågs på med tacksamhet av författarna, visavi om en tystnad hade rått.

Etiska aspekter

I *Samhällsvetenskapliga metoder* (Bryman, 2018) beskrivs olika krav som ska tas hänsyn till när man genomför en intervjustudie utifrån etiska aspekter. När fokusgruppsintervjuerna genomfördes innebar det att det var mer än endast en intervjuperson och forskare under intervjun och det som framfördes under fokusgruppsintervjun kom att delas verbalt med oss som forskare och de intervjupersoner som medverkade.

Sett till informationskravet (Bryman, 2018) så lästes i början av varje fokusgruppsintervju tillsammans med de unga männen igenom det missivbrev (appendix 2) som formulerats för att säkerställa att inget var otydligt. De unga männen blev informerade om att det var frivilligt och

när som helst möjligt att avsluta sin medverkan. I informationsbrevet lyftes även konfidentialitetskravet där det beskrevs att all data kommer anonymiseras för att säkerställa att informationen som samlas in om de unga männen inte kommer kunna kopplas till dem som deltagare genom att inte använda de unga männen namn eller kommun som de befinner sig i.

Genom att informera om anonymiseringen försäkrades de unga männen om att de kunde känna sig trygga i att diskutera frågor som ställdes med säkerhet om att det inte kommer påverka deras privatliv, då det inte kommer vara möjligt att koppla svaren till dem. I missivbrevet (appendix 2) genomgicks även nyttjandekravet där en förklaring gavs om att uppgifterna som samlas in endast kommer användas enligt forskningsändamålet. Samt att ljudupptagningen som genomfördes kommer endast användas under forskningen och kommer inte lämnas ut.

Genom en samtyckesblankett som delades ut i samband av starten av fokusgruppsintervjuerna fick de unga männen tid att läsa igenom och skriva under samtycke enligt samtyckeskravet (Bryman, 2018). För att de skulle kunna ge ett samtycke krävdes det också att de unga männen var informerade om vad det innebar att medverka i studien (Bryman, 2018). Valet av metod för studien var kvalitativa fokusgruppsintervjuer och med detta uppkom ett etiskt dilemma som diskuterades under arbetets gång. Eftersom intervjuan genomfördes med flera personer samtidigt där de unga männen fick se och lyssna på varandra, så var de inte anonyma för varandra. Detta hade betydelse för hur de unga männen uttryckte sig. För att kringgå detta dilemma användas vinjetter (appendix 1) med fiktiva personer som de unga männen kunde reflektera utifrån. Detta innebar för de unga männen att inte dela med sig av egna erfarenheter, i syfte att säkra de unga männen trygghet. Samtycket gavs även genomgående eftersom forskarna av studien vägledde och stoppade diskussionen om samtalen började handla om egna erfarenheter.

Ytterligare ett etiskt dilemma som togs i beaktning var vilka tankar som skulle komma att dröja sig kvar hos de unga männen efter intervjuerna. Om det skulle väcka tankar hos de unga männen så resonades det av författarna att det är bra att företa detta genom att informera om vart de unga männen kan vända sig om det är så att de vill prata med någon. Information gavs i början av intervjuerna om att det som sägs under intervjun stannar i rummet. Det gavs även tid till att samtala en stund efter intervjuerna om vad som tagits upp, i syfte att skapa reflektion och undersöka om vilka nya tankar som eventuellt dykt upp. Om det var så att det framkom någon fundering under själva intervjuen så pausades inspelningen för att tala om det.

Analysmetod

Vid fokusgruppsintervjuerna spelades materialet in, utifrån tillåtelse av deltagarna. Att spela in fokusgruppsintervjuerna underlättade processen att minnas diskussionerna och förenklade processen att analysera empirin djupgående (Bryman, 2018). Efter intervjuerna transkriberades materialet för att förenkla processen av analysen. Analysmetoden som valts för att analysera materialet som insamlades är tematisk analys utifrån Braun och Clarke's (2008) beskrivning av metoden. Tematisk analys utifrån Braun och Clarke (2008) är en analysmetod i 6 steg, som innebar att empirin 1) bearbetades noggrant genom upprepad närläsning och, 2) identifiering av diverse koder på empirin i sin helhet genom att söka repetition i empiriska utlåtanden, med syfte att hitta ett mönster som kunde utformas till koder och därefter, 3) generera teman som

därefter, 4-5), undersöktes för sin relevans till syfte och forskningsfrågan. Detta gjordes genom att först skriva ut samtliga intervjuer i pappersform, som lästes högt tillsammans. Därefter samlades all transkriberad empiri i ett dokument i word där sökfunktionen nyttjades för att bearbeta transkriptet. Detta underlättade processen att hitta resonemang och citat som kunde genereras till koder, kluster och teman i syfte att, 6) analyseras (Braun & Clarke, 2008).

Parallellt med att koder identifierades i empirin så skedde även analytiska diskussioner mellan författarna, detta eftersom det är processer som lätt går in i varandra och löpande kan behövas underbyggas argumentativt för att rättfärdiga exempelvis en kods varande eller ett specifikt temas relevans och dess eventuella utformning. I analysarbetet växlades det också fram och tillbaka mellan empiri och preliminära teman, detta för att säkerställa att analysen utgick från vad de unga männen faktiskt uttryckte och för att kunna besvara syfte och frågeställningar på ett tillfredställande sätt. De koder som hittades sammanställdes i en tabell (appendix 3) med tidsstämpel på citat för att enkelt kunna kontrollera kronologisk placering i empirin. Sammanställning i tabell gjordes enligt ordningen: Meningsbärande enhet (transkript), koder, kluster och slutligen tema. Dessa teman kom att bli som följer: Oro för jämställdhet, Brist på tillit, Känslohantering, Former av ansvarstagande och Humor.

Ett exempel (appendix 3) på hur ett citat blir till en kod för att sedan hamna i ett kluster som ingår i ett tema följer nedan:

Citat: ”Man vill helst inte erkänna det själv att man är psykiskt sjuk och det är väl det Anton försöker liksom dölja att han att han mår dåligt och så.”. I detta citat sattes koden *trycka undan sina egna känslor* utifrån uttalandet i citatet om att inte erkänna psykisk ohälsa och döljandet av det måendet. Detta citat hamnade sedan i klustret *undvika känslor*. Efter kodning och kategoriseringen av liknande koder (*visa känslor för andra, vem visas känslor för, känsloreglering lyckad/misslyckad* och *allvarligt nog*) samlades dessa slutligen under temat känslohantering.

Meningsbärande enhet	Koder	Kluster	Teman
”Man vill helst inte erkänna det själv att man är psykiskt sjuk och det är väl det Anton försöker liksom dölja att han att han mår dåligt och så.”	Trycka undan sina egna känslor.	Undvika känslor	Känslohantering

Fördelning av ansvar

Examensarbetet har i sin helhet bearbetats av båda författare. Vissa avsnitt har initialt huvudansvar delgivits i en så jämn fördelning som möjligt. I störst utsträckning har arbetet skett över telefonkontakt och över videosamtal, men även fysiska träffar har skett vid exempelvis kodning av empiri och analys av materialet samt vid fokusgruppsintervjuerna då båda författarna var närvarande. Examensarbetet har i stor utsträckning arbetats med online i

ett delat word-dokument, vilket även underlättat korrekturläsning och knådning av textkroppen.

Resultat och analys

Resultat och analys presenteras dels med utgångspunkt från genomförd tematiska analys och diskuteras i relation till tidigare forskning och studiens teoretiska perspektiv, hegemoniska maskulinitet och teorin om integrerat hot. Kapitlet är strukturerat utifrån de fem teman som genererades vid analys och kodning av empirin och dessa är: Oro för jämställdhet, Känslöshandling, Brist på tillit, Humor och Former av ansvarstagande.

Oro för jämställdhet

I intervjuerna framkom att de unga männen tycktes oroliga över jämställdhet, som praktik och som begrepp. Det framkom en oro för rollen som man i samhället. De unga männen var av uppfattningen att en kvinna har mer makt än en man i dagens samhälle. I en av fokusgrupperna diskuterades exempelvis uppfattningen att kvinnor kan använda jämställdhet för att gynna dem själva och skada männen. En reflektion som de unga männen hade var att en kvinna kan slå en man och bli hyllad för det, men för en man är det helt oacceptabelt att göra detsamma mot en kvinna. Denna oro uttrycker deltagarna som om att kvinnor har en fördel i samhället och kan använda sig av exempelvis lögn mot män för att få sin vilja igenom. En av de unga männen sa:

Det känns som att kvinnor har lite mer makt än män nu för tiden. Om dom inte får som de vill av en man typ, de kan säga han våldtog mig eller hon kan säga att han gör sexuella trakasserier och sånt, lägger kommentarer och så, och jag ser många kvinnor nu dom misshandlar män, och då säger tjejerna att det är bra, att han förtjäna det, men om en kille slår en tjej, (då säger dom) han är ingen man, han är kvinnomisshandlare. – Ung man 2, fokusgrupp 2

De unga männen talade om en orättvisa mellan könen och ställde sig frågande till jämlikhet. ”[Ä]ven fast de kämpar för jämlikhet”, som en av deltagarna sa när de talade om sina uppfattningar om hur jämställdheten ser ut. En av de unga männen upplevde att feminism inte betyder jämställdhet längre. Han var av uppfattningen att feminister associeras till extremister, som pratar om hur alla män är dåliga och att feminism idag fokuserar på uttalanden om att män är dåliga, i stället för jämlikhet.

[...] Det känns som att ordet feminism har tappat. Man tänker inte längre på jämställdhet och man tänker oftast på de där extremister som säger att alla män är dåliga och sånt i stället för jämlikhet som man gjorde förr i tiden. Så jag tänker ordet [feminism] har typ inte samma mening bakom sig just nu. – Ung man 2, fokusgrupp 3

Det framkom även en uppfattning om att unga män måste hålla med om vad feminism och jämställdhetsfrågor står för, för att minska risken för att få hat från unga kvinnor, vilket uppfattades som jobbigt, då de unga männen upplevde att de inte kunde vara sig själva. De unga männen talade om att de kommer få mycket hat riktat mot sig om de inte håller med om frågor gällande feminism, vilket reflekterades över som något negativt, och att detta är en anledning till att unga män mår sämre idag.

Som en följd av ovanstående diskuterade även de unga männen en uppfattning om att män och kvinnor ställs mot varandra. Analysen visade att från de unga männens perspektiv fanns det ett mönster i hur de diskuterade kring sociala medier och jämställdhetens påverkan på samhället. En av de unga männen förklarade att på sociala medier ser han att det förekommer utlåtanden som: "hate all men". Liknande tankegångar kom från en annan ung man i som var av uppfattningen att detta kan leda till att män blir deprimerade för att de trycks ner i sociala medier. Ytterligare ett exempel var som en ung man uttryckte det: "[...] Men det känns som det blivit mer liksom, män mot kvinnor, kvinna mot man." – Ung man 4, fokusgrupp 3

Vad som också framkom i intervjuerna var en viss oro angående hur en man ska vara i samhället och hur det kommer se ut i framtiden. Det verkar finnas en uppfattning om att samhället anser att som unga män ska vara på ett visst sätt för att passa in och en av de unga männen uttryckte att det handlar om att "försöka vara på ett sätt som samhället tycker". En annan ung man sa att det finns en uppfattning om att många inte blir nöjda över hur en person ska vara som man och att det alltid saknades något i framförandet. Ett genomgående mönster som framkom i samtal om detta tema var att gå på gymmet för att vara vältränad, som en del i att känna sig stark och något som de unga männen sa fick dem att känna sig tillräckliga. En annan ung man ställde sig frågande till vad det innebar att vara man och upplevde det som att maskulinitet inte var uppskattat längre. De andra unga männen i samma grupp reflekterade över detta som en oro inför framtiden då det finns en viss osäkerhet hur de ska förhålla sig till att vara man.

[...] å vara ung man i samhället idag, jag vet inte...det känns väl inte helt som, så här kanske maskulinitet alltid är så här... vad ska man säga, uppskattas eller uppmuntras [...] - Ung man 3, fokusgrupp 1

I en av fokusgrupperna pratade de unga männen om hur det ser ut i skolan och ett övervägande mönster i grupperna var att skolan uppfattades som ojämförbar för unga män. De unga männen reflekterade över att skolan fokuserar på tjejers välbefinnande och att de unga männen oftare blir tillsagda och får enligt några av dem tillsägelser på grund av förväntningar på sig just av anledningen att de är unga män. De hade en uppfattning om att lärarna ofta vänder sig mot de unga männen eftersom det finns ett antagande om att de inte anstränger sig. En av deltagarna berättar att lärarna behandlar killar och tjejer olika och att när tjejer gör något uppfattas det vara acceptabelt, men när killar gör samma sak, får de en ordentlig tillsägelse. En av de unga männen uttryckte det på följande sätt:

[...] Men jag tycker det att man oftast märker på det att de [lärarna] tar lite hårdare på oss, även fast det är båda som gjort likadant å att det, ja dom ser inte alltid vad de andra [unga kvinnorna] gör [...] – Ung man 1, fokusgrupp 1

En av de unga männen berättade om hur lärare kan säga kommentarer till killarna och beskrev en situation i skolan där en av lärarna uttalat sig olämpligt mot två av de unga männen i en av grupperna. Han förklarar att: "de [lärarna] kan lägga kommentarer till oss för att vi inte tar åt oss, åt oss lika mycket för att vi är killar, Vi har blivit kallade för valpar av en lärare här [...]."

När detta lyfts under intervjun ställer intervjuaren frågan om varför de tror att läraren sagt detta, varpå deltagaren förklarar: "[...] att vi kanske [unga män] tänker att vi inte tar åt oss på

samma sätt och det kommer vi ju inte riktigt ta vidare det någonstans och göra något åt det [att bli utpekade] [...] – Ung man 1, fokusgrupp 1

Mot bakgrund av ovanstående blev det tydligt att de unga männen uttryckte en övergripande oro för jämställdhetens innebörder. Det fanns ett genomgående mönster kring hur de unga männen i intervjuerna tänker kring och uppfattar jämställdhet och feministiska rörelser och många av de unga männen ställer sig negativt till dessa. Uttryck om hur tjejer får -''göra som de vill'', medan de uppfattar att män måste begränsa sig och aldrig kan riskera att göra några fel. Vad de unga männen ger uttryck för kan relateras till en upplevelse av symboliskt hot från ut-grupper som utgörs av unga kvinnor, som också kan skapa en rädsla i in-gruppen och ytterligare aktiverar hot om att de unga männens sociala status och ställning i samhället hotas (Rivera-Rodriguez & Dasgupta, 2021). Detta kan motivera till att de unga männen söker efter att återupprätta makt och ställning i in-gruppen genom att uttrycka sig exempelvis sexistiskt. Sexism var något som framkom under diskussionerna i grupperna där deltagarna ställdes inför scenarion som handlade om att antingen säga emot en sexistisk vän eller hålla med den för att undvika att bli sanktionerad av in-gruppen. Off m.fl. (2022); och Rivera-Rodriguez & Dasgupta (2021) visar i sin forskning hur hot från ut-gruppen kvinnor kan öka risken för sexism och sexistiska utlåtande i in-grupper bestående av män som identifierar sig med en traditionell mansnorm, i syfte att bibehålla dominans i samhället. Ett mönster som identifierades i fokusgrupperna var att de unga männen uppfattade det som att kvinnor hade mer makt än män i dagens samhälle. Att män ofta blir nedtryckta i sociala medier, och att detsamma skedde inom skolmiljön och rättssystemet, där kvinnornas åsikter och upplevelser uppfattades av de unga männen som ställda över mannens åsikter och upplevelser. Detta kan åter igen betraktas som en reaktion på symboliskt hot (Rivera-Rodriguez & Dasgupta, 2021), där de unga männen känner att deras värderingar och uppfattningar inte värderas lika mycket som unga kvinnors. Vilket skapar en krånglighet för de unga männen gällande vad jämställdhet och feminismen står för och hur en ung man ska vara i samhället.

Det uppkom diskussioner där de unga männen ställde sig frågande till vem det egentligen är som kämpar för jämställdhet och enligt deras uppfattning så kämpar kvinnor för jämställdhet i syfte att få makt över män. I dessa diskussioner fanns en uppfattning om att det redan är jämställt och en undran över varför det fortfarande behöver prata om det. Detta i sig kan enligt Off m.fl. (2022) leda till, eller betraktas som, en ''ny'' typ av sexistisk praktik som betraktar samhället som redan jämställt eller att feminism har gått för långt, vilket innebär att jämställdhetsarbete upplevs som icke nödvändigt i samhället, eller att det enbart syftar till att placera män i en underordning. Att de unga männen uttrycker ett motstånd till feminism och jämställdhet kan enligt teorin om integrerat hot förklaras med att de unga männen är en in-grupp som känner sig hotade av ut-gruppen kvinnor (Off m.fl., 2022). Genom att använda sig av sexism och nedlåtande kommentarer om kvinnor så reproducerar in-gruppen, bestående av unga män, diskurser som i förlängningen bidrar till att bibehålla en patriarkal ordning, i syfte att värna om in-gruppen och de unga männens position i samhället (Off m.fl., 2022).

Brist på tillit

Under diskussioner om hur män hanterar sina känslor framkom det att unga män inte vill vända sig till psykiatrin för att tala om sin psykiska hälsa. Det fanns en uppfattning om att de inte kan

vända sig till psykiatrin då de anser att psykiatrin ändå inte kommer kunna hjälpa dem och en av deltagarna uppfattade psykiatrin som hopplös. En av de unga männen reflekterade över att tala om sina känslor med sina vänner kontra med en som arbetar i psykiatrin och han var av uppfattningen att om en ung man inte berättar för sina vänner, varför skulle han då berätta det för en helt främmande person inom psykiatrin:

man har svårt att liksom och inte orka nå ut till sina kompisar liksom som man hänger med ahh dagligen [...] så har ju svårt att tro att man skulle vilja ta kontakt och prata med en helt främling om sina problem. – Ung man 4, fokusgrupp 3

En annan ung man förklarar att unga män inte vill ta sina problem till psykiatrin. Han ställde sig frågande till psykiatrins funktion och sa: -'vad ska de göra?' Han hade uppfattningen att många män inte heller tror på psykiatrins funktion.

Det förekom också misstänksamhet mot psykiatrin bland de unga männen i intervjuerna. En av de unga männen sa att det inte känns som att han skulle vilja ta sina problem dit:

[...] känns som att jag själv hade ju inte velat göra det [...] det känns som att man har problem, det känns inte riktigt som att man vill ta det till det stället [psykiatrin förf. fört]. – Ung man 5, fokusgrupp 3

Förutom diskussionen om tillit till psykiatrin kom det även fram tankar om rättsväsendet. Vissa av de unga männen hade uppfattningen att män blir lättare dömda i rätten just för att de är män och att kvinnor ofta har en fördel inom rättsväsendet. En av deltagarna berättade att det finns en känsla av att lagen står på kvinnors sida och att det är enklare för en man att göra fel och bli dömd på grund av detta. En av de unga männen i en av de andra fokusgrupperna lyfte rättsväsendet och hade liknande tankar kring detta. Han var av uppfattningen att män har svårare att få tillgång till sitt barn oavsett om de har en närmare relation till barnet än mamman. Han förklarar:

[...] I typ court [rätten] alltså liksom, i rätten så är det ju större chans att, det är större chans att män blir straffade [...] sen lägre chans att man ska få tillgång till barnet som förälder. Även om man kanske skulle vara närmare till barnet som förälder [...] – Ung man 2, fokusgrupp 3

Vissa av de unga männen hade en uppfattning om att skolan inte var utformad för unga män, det kunde uttryckas så här:

Nä, alltså. Skolan är ju så här, vad ska jag säga, den är ju på ett vis mer feminin [Sic!], på ett vis kanske inte helt anpassad till killar, speciellt skulle jag säga det är typ yngre åldrar så här i skolan, då behövs det mer så här fysisk aktivitet och sånt för så här, killar alltså, för speciellt idag då och att sitta stilla så här, det inte helt vår natur kanske, speciellt när man är yngre, tänker jag – Ung man 1, fokusgrupp 1

I analysen så framkommer det att de unga männen har en medvetenhet om att depression bland unga män ökar och att självmordsstatistiken är hög bland män i samhället. Trots denna medvetenhet framkom det att unga män ofta ställer sig negativt till psykiatrin och att yttra sig om sina känslor till en professionell, detta kan exempelvis jämföras med hur Liddon m.fl. (2017) visar att män anser psykiatri som verksamhet inte är till för män. Eller hur mer

traditionella mansnormer påverkar de unga männen till att inte vilja visa sig svaga (Pearson, 2021), eller att det anses som manligt att ta saker i egna händer och sköta sig själv (Griffin m.fl., 2022). De uppfattningar som de unga männen hade uppfattades av författarna som former på en brist av tillit till samhällsliga institutioner så som exempelvis psykiatrin. Att unga män känner en brist på tillit till samhällsliga institutioner kan jämföras med vad Off m.fl., (2022) visar i sin studie, att unga män upplever en misstro till samhällsliga institutioner och att en uppfattning av orättvisa inom exempelvis psykiatrin, då den betraktas som utformad för kvinnor (Liddon m.fl., 2017).

Känslohantering

Att unga män väljer att inte alltid tala om sina känslor var ett genomgående tema i samtliga intervjuer. De unga männen förklarar att de gärna väljer att dölja sina känslor och inte visa dem för andra. En av deltagarna förklarar att han inte berättar om någon frågar hur han mår, om han mår dåligt, utan väljer i stället att svara med att han mår bra. De unga männen reflekterar att de helst undviker att berätta om sina problem för att slippa tala om det svåra och att de själv får ett förverkligande av sina känslor om dem talar om dem. En av de unga männen förklarar att genom att inte prata om sina känslor, inbillade han sig att dem inte fanns: -”det blir mer verkligt också på ett sätt, liksom om man inte gör det kan man ändå, ja i alla fall kanske för sig själv inbilla sig att man, ja men typ undviker sina problem i alla fall” – ung man 5, fokusgrupp 1

En annan deltagare använder uttrycket pokerface och menar att killar väljer att inte visa det som finns inuti och i stället har ett pokerface för att allt ska framstå som bra. Han förklarar att om killar är ledsna så visar dem det helst inte. Han säger: -” [...] killar försöker inte visa känslorna liksom utåt så [...] man försöker ha ett pokerface, är det nåt som man är jätteledsen över så visar man det inte helst.” – ung man 2, fokusgrupp 2

I ett annat exempel talar de unga männen om liknande upplevelser. Det framkom reflektioner om att de gärna vill stoppa undan känslor för att låtsas som det inte hänt för att slippa behöva ta tag i känslorna. En av deltagarna sade: -” [...] man vill bara stoppa undan det och låtsas som att det aldrig hände”, när han talar om situationer som kan uppfattas som jobbiga för unga män. En annan ung man var av uppfattningen att det kunde vara så att en person som mår dåligt kanske inte vågar tala ut och väljer därmed att hålla tyst om det jobbiga för att i stället försöka lösa det på egen hand: -”Ja, men han kanske inte vågar prata ut, om det är så att han har något problem så att han försöker göra det själv, försöker hitta lösningar själv.” De unga männen väljer att lyfta att killar inte talar om jobbiga känslor, men de lyfte även att de kan vända sig till en nära vän om det blir allt för jobbigt. De unga männen menade att det måste vara väldigt nära vänner, för att kunna känna trygghet nog att berätta om det jobbiga och söka stöd hos dem. De unga männen förklarar att en nära vän förstår sig på hur du är som person. I samma diskussion om vem unga män kan prata med om sina känslor, förekom det att de unga männen inte kunde berätta det för vem som helst och då väljer de att säga att de inte bryr sig om situationen de befinner sig i. De unga männen sa att unga män brukar säga att de inte bryr sig till andra. En de unga männen säger:

[...] jag sagt att jag liksom inte bryr mig så mycket, att det är lugnt men ja till [ung man 3] vi är väldigt nära vänner och till han hade jag nog sagt att det är lite känslösamt. Men för vissa andra hade jag nog sagt att jag inte bryr mig så mycket [...] – Ung man 2, fokusgrupp 1

Det finns situationer där de unga männen var av uppfattningen att de måste dela med sig av sina känslor. De unga männen lyfter att det behöver vara något allvarligt för att de ska känna att de kan prata om hur de mår. Som tidigare reflektioner av de unga männen gjort klart, att unga män gärna inte pratar om sina känslor för andra, så finns det motsatta situationer där de unga männen uppfattar det som fullt nödvändigt att lyfta något. En av deltagarna förklarar:

[...] tjejer och så sitter ju ganska lätt och öppet och pratar om känslor och så [...] medans jag vet så sällan berättar man ju i alla fall djupa saker, så det är väl mer om man känner det är ja, fullt nödvändigt och man har kommit till en punkt där man känner att jag måste berätta nu [...] i första hand så håller man ju hellre tyst om det. – Ung man 3, fokusgrupp 1

En annan deltagare i samma grupp förklarar att: -” [...] om det är något verkligen [jobbigt] så ska man ju ta upp det liksom, men i första hand så är man ju hellre tyst om det.” - Ung man 1, fokusgrupp 1. De unga männen uttryckte även att olika sysslor kunde fungera för att sluta tänka på det som gör att någon mår dåligt. När de inte ville dela med sig av sina känslor så använde de sig av olika typer av strategier för att en vän inte skulle behöva tänka på dem, exempelvis någon sport eller att hitta på något med vänner. En ung man så här: -”jag hade gått ut och spela fotboll med mina vänner för att kunna glömma bort det som håller på att hända i stället för att sitta och tänka på det” – Ung man 2, fokusgrupp 2

Eller att:

Om jag var hans vän, och jag visste om det här då jag skulle sagt till han att kom, jag bjuder på mat, någonting, eller på en dricka försöka få han att tänka på något annat eller ta han till något rolig park eller gå och simma någonting roligt en aktivitet med han [...] så länge så att han glömmet bort det som håller på att hända med hans föräldrar – Ung man 3, fokusgrupp 2

En annan ung svarar på föregående talare med uppfattningen om att det är viktigt att tala ut om sina känslor i motsatts till att försöka glömma dem genom en aktivitet, eftersom de jobbiga känslorna kan komma att påverka negativt senare i livet:

Nej alltså, jag hade inte fått dom att försöka glömma det, för det alltså det som jag läste i psykologin att det kommer påverka det, ändå, om du inte hanterat känslorna, så jag kommer se hur jag kommer försöka hjälpa honom att gå över det och att kunna hantera sina känslor och att det kanske är för det bästa. Jag hade snackat med honom, men jag hade inte sagt till honom att göra en aktivitet för att glömma det. – ung man 1, fokusgrupp 2

Ett övervägande mönster bland de unga männen i intervjuerna var att det finns tendenser till att inte tala om sina känslor med andra unga män. Att de unga männen väljer att dölja och gömma sina känslor kan bero på olika anledningar. Bland annat skriver Di Blanca & Mahalik (2022) i sin forskning att det är vanligt att män väljer att inte uttrycka känslor för att få sin maskulinitet bekräftad. Det kan även kopplas till att de unga männen undviker att tala om sina känslor för att förstärka en traditionell maskulinitetsroll utifrån hegemonisk maskulinitet (Connel, 1995, 2008). De unga männen uttrycker att det är jobbigt att tala om sina känslor och

att det blir för verkligt när de talar om dem. Detta kan kopplas till att de unga männen vill upprätta en känslomässig distans som kan relateras till de, utefter traditionell manlighetsnorm, insocialiserade maskulinitetsideal som finns i samhället (Rosen & Nofziger, 2018) där unga män lär sig att inte visa att de påverkas av sina känslor. Ett dilemma identifierades hos de unga männen eftersom det finns en medvetenhet hos dem om att unga män mår sämre i dagens samhälle, samtidigt som de säger att det kan uppfattas som omanligt att föra dialog om känslor. Exempelvis Di Blanca & Mahalik (2022) menar att det är riskabelt att upprätthålla en distans till sina känslor och att anta att det är kopplat till omanlighet att visa känslor. Det kan leda till att män blir bortkopplade från sitt inre och därav löper större risk för att lida av psykisk ohälsa (Di Blanca & Mahalik, 2022).

De unga männen lyfter också att det är viktigt för dem att inte visa sig svag för sin omkrets. Att visa känslor innebär för de unga männen ett tecken på svaghet som helst undviks genom att hålla sina känslor inom sig och inte berätta om dem för andra. Enligt den traditionella maskulinitetsnormen så är styrka en manlig egenskap och att visa känslor en feminin egenskap vilket de unga männen även lyfter som en anledning till att inte visa känslor. Detta kan jämföras med hur De Bois & Hearn (2017) skriver om att sociala strukturer upprätthåller skadliga normer om hur män ska praktisera känslohantering och att det är skadligt för män att upprätthålla den sortens maskulinitet. De unga männen talade om att de kan berätta för sin närmsta vän om de mår dåligt. Det kan kopplas till hur De Bois och Hearn (2017) lyfter att det verkar ske förändringar kring hur män ser på känslor och att detta kan betraktas som en uppmjukning av, och en utmaning för hegemoniska maskuliniteter, eftersom män börjar dela med sig mer av sina känslor.

De unga männen hade uppfattningen om att kvinnor har lättare att uttrycka sina känslor och att kvinnor gör detta mer öppet bland sina vänner i skolmiljö exempelvis. Enligt Pearson (2021) och Rosen & Nofziger (2018) så är skolan en verksamhet som upprätthåller samhälleliga normer om hur män och kvinnor ska vara, och i skolan lär sig unga män tidigt att sårbarhet eller andra tecken på känslighet kan innebära en risk för att bli mobbad. Det framkommer att de unga männen uppfattar en skillnad mellan könen när det handlar om att uttrycka sina känslor men även att söka hjälp för dem. Att söka hjälp för sin psykiska ohälsa tolkas genom deltagarnas uttalanden som att de kan uppfatta det som feminint vilket kan kopplas till Lynch m.fl. (2018) som i sin undersökning kunde hitta kopplingar mellan män och hjälpsökande, där det associerades som feminint enligt de traditionella mansnormerna att söka hjälp. Det fanns dock tillfällen där de unga männen reflekterade över när det enligt dem var acceptabelt att tala om sina känslor. De lyfte att de kände att de kunde uttrycka sina känslor när det var absolut nödvändigt. Detta kom att benämnas som en subjektiv allvarlighet. Med denna benämning förklaras hur varje deltagare subjektivt bedömer vilka känslor som är viktiga nog att tala om och känslor innan den punkten upplevs inte som nödvändiga att dela med sig av. Detta kan kopplas till vad som anses vara socialt acceptabelt att vara sorgsen över utifrån en snäv mansnorm (Messner, 1997), vilket exempelvis kan handla om en bortgång av en närstående, då det är mer acceptabelt att dela sin sorg med närstående.

Olika former av ansvarstagande

Något som framkom i intervjuerna var olika sätt som de unga männen tog ansvar på. Dessa sätt att ta ansvar på kunde variera beroende på vilka sociala roller som uppfattades att de unga männen representerade i sina reflektioner. En form av att ta ansvar som kom fram i analysen var hur de unga männen reflekterade utifrån en av vinjetter (appendix 1) som handlar om att en nära vän genomgår något känslomässigt utmanande:

Att finnas där för någon att lyssna om han behöver kanske prata om något speciellt. Någon mår dåligt eller något sådant man bör alltid, det är alltid bra att prata ut det så man ska försöka men inte tvinga han också. Prata ut och så bara att visa att man är det där för han så att, så att han vet också att han har någon [...] – Ung man 1, fokusgrupp 1

Den unga mannen beskriver på vilket vis han hade gett stöd till personen i vinjetten (appendix 1). Genom att visa att han finns där som en person att tala med. Genom att göra sig tillgänglig, vara inkännande lyhörd och framställa sig som en tillitsfull vän. Den unga mannen framhåller även att som vän bör inte samtal forceras. Den unga mannen målar upp en bild av hur han skulle ta ett respektfullt ansvar över en kompisrelation, det vill säga han tar relationen med sin vän på allvar och avser att vårda den utifrån ett sätt som han bedömer som lämpligt. En annan ung man är inne på ett liknande spår:

Om jag var i Antons [personen i vinjetten] situation, jag skulle förklara [...] vad jag inte mår bra över alltså, alltså mer kontext över alltså din sjukdom, är det ett förhållande, familjemedlemmen [...] är [det] så att Anton går igenom någonting då hade jag typ bara försökt gå till skolan ändå, ändå för tycker jag skolan är viktig. Plus om man träffar på vänner så kan man typ glömma saker. – Ung man 2, fokusgrupp 2

Den unga mannen sätter sig in och reflekterar utifrån karaktären som inte mår bra i vinjetten (appendix 1). Här framhålls en uppfattning om att det är bra att förklara för sin vän vilka omständigheter som ligger till grund för måendet och att skolan är viktigt trots allt som personen i vinjetten (appendix 1) går igenom. Deltagaren beskriver dels ansvarstagande för en kompisrelation genom en uppfattning om ärlighet/rakhet som en form av ansvarstagande, dels en typ av strategi utifrån distraktion, att vänner i skolsammanhang kan få en att glömma det jobbiga. Ett annat sätt som de unga männen reflekterade i den här frågan var att du som kompis fanns där, eller att kompisar fanns ömsesidigt som stöd, först då situationen var riktigt allvarlig: ”Men ibland, om det blir seriöst, om det verkligen blir seriöst, då kan vi vara där för han. Vi kan vara där för varandra” – ung man 2, fokusgrupp 2

Vinjetten om partnerrelationer handlade om att en flickvän ville flytta till Tyskland (appendix 1). När ämnet kom upp så reflekterade en av de unga männen och sa att han tyckte det var viktigt att vara samspelt med sin partner, att prata igenom sina mål och vad man vill göra i livet tidigt i en relation, eftersom det var ett sätt att ta reda på om man passade ihop: -”Jag tycker när man blir tillsammans att man måste veta vad din partners planer är för att ni ska passa ihop till exempel, så det är viktigt” – ung man 3, fokusgrupp 2

En annan ung man fortsatte reflektera genom att säga att det är viktigt att kompromissa och att komma överens om sina viljor. Han ansåg att det var bättre att fortsätta vara tillsammans än att

göra slut, att partners kan hjälpa och stödja varandra, och att det alltid går att hitta en lösning om relationer sviktar:

Jag tycker att Jonathan borde, såhär, hitta en lägenhet där, eller typ försöka ha någon schema med varandra och träffas på en helg eller en lördag eller söndag. Hitta en kompromiss med varandra i stället för att hon ska ta sin karriär före han för i slutändan så kommer hon alltid behöva en hjälpande hand som Jonathan – Ung man 4, fokusgrupp 2

En annan ung man reflekterade på ett annat sätt, han menade att om flickvännen skulle flytta, så kunde han förstå den oro som karaktären i vinjetten (appendix 1) kände, och att karaktären kunde prata med sina kompisar om det. Den unga mannen sa att det kanske var lika bra att göra slut, eftersom de skulle vara för långt ifrån varandra, att det kan vara svårt att hålla kontakt i långdistansförhållanden. Han sa att de båda kanske träffar nya personer som de fattar intresse för när de inte längre bor i samma stad och att då tar relationen nog slut per automatik.

På en annan av vinjetterna (appendix 1) om partnerrelation, som handlade om en karaktär som blir aggressiv så reflekterar en av de unga männen att det inte är maskulint att misslyckas med att kontrollera sina känslor och att bli aggressiv. Den unga mannen var av uppfattningen att karaktären i vinjetten antagligen hållit känslor inom sig tills det brast och allt kom på en gång:

Ja alltså, det är ju inte rätt sätt han blir ju såhär styrd av sina känslor såhär, går tillbaka lite till det här med stoicism och här [...] släpper ut allt sådär som har varit på insidan som man kanske borde försöka prata om mer. Ja i bättre sinnestillstånd antar jag, vad ska man säga [...] det är inte ett bra sätt att göra det på helt enkelt inte typ maskulint skulle jag inte heller säga att få ett sådant utbrott. – Ung man 1, fokusgrupp 1

En reflektion som kom fram i analysen var hur vissa av de unga männen reflekterade över att stödja vänner som inte mår bra. Detta kunde vara olika strategier som att prata om det som är jobbigt eller orsakar ångest. Det kunde också vara att på ett respektfullt vis uppmana en vän att öppna upp sig till samtal, men samtidigt inte forcera fram samtal. Att hitta på aktiviteter tillsammans för att komma på andra tankar var också en strategi de unga männen vidhöll. Att vända sig till distraktioner är något som Lynch m.fl., (2018) menar är en vanlig strategi för att slippa tänka på det som är jobbigt. Även kunskap om att förborgande av känslomässiga svårigheter kunde vara en praktik som innebär problematik i framtiden framhölls av en ung man, vilket kan ses som en intressant insikt kopplat till att Di Blanca & Mahalik (2022) som menar att icke hanterade känslomässiga svårigheter är något som kan leda till psykisk ohälsa och bortkoppling från sitt inre i framtiden.

Utifrån Vickery's (2022) studie om manliga stödgrupper som trygghetsgivande då medlemmar förstår varandra utifrån delade erfarenheter, så skulle de unga männens utsagor också kunna visa på att en nära vän är någon som i vissa fall kan få en ung man att känna sig trygg nog att dela med sig, då dem kan tänkas dela erfarenheter i egenskap av att vara nära vänner. Ärlighet var något som vissa deltagare framhöll som viktigt, då handlade det om att vara rak i sin kompisrelation och ge en förklaring till varför en exempelvis isolerade sig hemma. Utifrån en traditionell manlighetsnorm så kan det betraktas som ett sätt att ta kontroll över en situation genom tydlig kommunikation (Griffin m.fl., 2022), eller en form av pragmatism, men det skulle

också kunna betraktas som allmänmännskligt, att vilja ha information om hur någon nära har det ställt för att veta hur det ska bemötas. Att dela med sig av information är även en praktik som främjar mer hälsosamma manliga gemenskaper enligt tidigare studier (Ríos-González m.fl., 2021).

De unga männen menade också att först när en händelse var bedömd som tillräckligt seriös, så kunde dem ge stöd till varandra, vilket kan kopplas till forskning som säger att söka hjälp som man anses som att visa svaghet (Pearson, 2021) och att det av den anledningen går väldigt långt, och är rent subjektivt och avhängigt vad de unga männen bedömer som seriöst i sin grupp innan de beslutar sig för att söka stöd. Reflekterande resonemang som handlar om hur en ung man ska vara i en, eller ta ansvar för en, partnerrelation, eller hur en ung man kan finnas som stöd och vara villig att prata eller att kompromissa är intressanta för studien. Detta eftersom det visar en alternativ variant av att vara ung man på, som skiljer sig från mer snäva mansnormer som betonar osårbarhet, självständighet och mannen som hållandes känslorna inom sig (Griffin m.fl., 2022). Denna alternativa, ”mjukare”, eller mer kommunikativa typ av manlighet visar att det finns unga män som inte bara förstår sina känslor, utan också är beredda att prata om dem samt att ta ett ansvar genom emotionellt arbete i kompis- och partnerrelationer. Återigen, kan detta jämföras med vad De Bois och Hearn (2017) lyfter som en effekt av jämställdhetsdiskurser i samhället, vilket kan innebära att unga män också är beredda att anpassa sig till mer känslomässigt medvetna typer av maskuliniteter, vilket i sin tur kan utmana hegemoniska maskulinitetsnormer (Connel, 1995, 2008). Att ta ansvar som ung man genom att vara stoisk och inte tappa kontroll över känslor, var också något som reflekterades över av de unga männen, vilket visade på en dubbelhet i hur mansnormer påverkar förväntningar om hur män ska vara i samhället. Dubbelheten ligger i att män ofta förstärker sin överordning med hjälp av fysiska attribut som hot om våld eller aggressivitet (Rosen & Nofziger, 2018), samtidigt som traditionella mansnormer bidrar till att unga män misstolkas i sina försök att visa känslor. Detta eftersom unga män ofta betraktas som behäftade med problematiskt utåtagerande och ilsket beteende (Pearson, 2021), när det egentligen är ledsna eller känslomässigt utmanade inombords.

Humor

I intervjuerna med de unga männen så förekom humor och en skämtsam jargong i reflektionerna. Efter att intervjuare hade gått igenom en vinjett (appendix 1) där två män uttalar sig sexistiskt på en buss så reflekterar en av de unga männen att det kan vara coolt att göra sexistiska uttalanden, att det kunde vara ett sätt att visa sig tuff på bland sina vänner, exempelvis genom att påstå att män är bättre än kvinnor. När intervjuare ber deltagaren utveckla sitt svar så reflekterar han att det är vetskapen om att uttalandet är ”fel”, och att de vet att det kan betraktas som fel utav samhället, som är anledningen till att det är roligt att göra sådana uttalanden i in-gruppen. En av de unga männen berättar också att de finns en medvetenhet om att den sortens uttalanden kan vara roliga bland kompisar, men inte hemma i föräldrahemmet, eftersom föräldrar inte tycker det är lika kul att skämta på det sättet: ”att det ska vara coolt ibland och säga fel saker och även fast han kanske vet innerst inne och när de är hemma med sina föräldrar, att de inte tycker så” – Ung man 2, fokusgrupp 1.

De unga männen var av uppfattningen att skämt också kunde lätta på stämningen genom att få vänner att skratta och ett sätt att undvika mer seriösa konversationer i gruppen, eller att det kunde höja den individuella statusen i gruppen. En ung man beskrev det så här:

Då får man dem att skratta och få liksom högre status typ det är väl ofta så. [...] och Johnny [karaktär i vinjett] kanske är den som styr gruppen mer och känner att om han lägger såna kommentarer så får han folk som skrattar [...] fick dem att föra diskussionen mot ett mer skämtsamt sätt och liksom släppa den här seriösa konversationen. – Ung man 2, fokusgrupp 1

En annan deltagare fortsätter att reflektera och säger

Man formar sig lite också beroende på vilka personer man är med, från början kanske man har varit en känslig person så har jag börjat hänga med andra som oftast skämtar och säger lite, halvdumma saker – Ung man 3, fokusgrupp 1

De unga männen talade också om att skämt var en uppfattning de hade att unga kvinnor inte gjorde på samma sätt, exempelvis när det kom till att ge komplimanger om utseende. En ung man var av uppfattningen att unga män hade bättre verklighetsuppfattning tack vare att de säger som det är:

Jag tycker att, män, de får från tidig ålder, de kan skämta om deras kropp och såhär, med vännerna och din näsa är tvärstor och ditt huvud tycker jag är stort, och allt sånt här, medans kvinnor från tidig ålder, de peppar varandra. Förstår du, de får inte en sån reality check som vi får, dom kan säga så här: aah men du är jättefin, å såna där grejer, även fast dom inte e de, inte alla då, jag menar bara och jag tror att män har och de ser mer på samhället bättre än kvinnor – Ung man 4, Fokusgrupp 2

En annan ung man beskriver att det ofta finns en jargong där en komplimang sällan ges utan att föregås av ett skämt stöpt i en elakhet på skoj. Det beskrivs så här: -”visar han en mössa till mig så här, ”är den här snygg?” Säger jag ofta först bara på skämt, Nej, den är skitful köp den inte, men man skrattar bort det” – ung man 2, fokusgrupp 1. En annan av de unga männen svarar på föregående talare och är av uppfattningen att ibland så kan det vara mer ärligt mellan kompisar, att den unga mannen själv kanske inte velat haft en sådan mössa, men att den säkert passar på den som vill köpa den. Ung man 2 svarar på detta: ”ja, eller så blir det att man ljuger också, att man säger att den är snygg, men man kanske inte tycker det själv.” – ung man 2, fokusgrupp 1

Att, som de unga männen reflekterade över, skämta genom att träda in i en roll som är sexistisk eller säga saker på skoj som de vet är betraktat som fel av samhället kan jämföras med praktiker som har syfte att förstärka den traditionellt hegemoniska mansrollen (Connel, 1995, 2008). Att dels nedtona allvaret i fråga om jämställdhet genom att skämta sexistiskt så skapas dels distans och möjlighet till känslomässig flykt till något utmanande eller hotande, som annars kunde vara en seriös diskussion (Di Blanca & Mahalik, 2022). Dels så är det ett sätt att latent sanktionera alternativa maskuliniteter (Rosen & Nofziger, 2018) genom att personen som uttrycker sig skämtsamt om saker som är ”fel” också höjer sin individuella status i gruppen vilket innebär att de positionerar sig närmare den typ av hegemonisk maskulinitet som anses som den mest eftersträvansvärda (Connel, 1995, 2008). Det kan även ses som en reaktion på att diskurser från

ut-grupper bestående av kvinnor i samhället väcker en ångest kopplad till tappad status som ung man i samhället, eller att det blir ett hot mot mäns möjligheter (Rivera-Rodriguez & Dasgupta, 2021) vilket leder till en reaktion att göra motstånd, och det motståndet görs i en skrud av humor, där personer som skämtar inte riskerar att visa sig svag och gömmer undan sin ångest.

Eftersom vinjetten (appendix 1) som de unga männen kommenterade handlade om två män som uttryckte oro över att en kvinna tog deras jobb, så blir det tydligt att kopplingen till motståndet ökar då det handlar om en fiktiv region där konkurrensen om jobben höjs då även kvinnor kan söka traditionellt manliga yrken (Off m.fl.,2022). En liknande funktion har skämt när det kommer till att ge komplimanger. De unga männen berättar att det ofta sägs ett elakt skämt i stället för att säga en komplimang, vilket kan kopplas till hur unga män behöver upprätthålla distans till allt för seriösa uttalanden som kan associeras till att vara mjuk i sitt manér (Pearson, 2021), då vänhet minner om feminitet. Samtidigt så säger de unga männen att det är möjligt att säga att ett plagg är snyggt, även om en inte håller med, vilket är ett intressant resonemang eftersom det visar på en glidning mot ett mer uppmuntrande maskulint beteende där upplyftande av en vän och ansvarstagande i kompisrelation sker genom peppning, vilket glider in i en praktik som de unga männen sa att primärt unga kvinnor praktiserar. Denna handling kan betraktas som inte i första hand påverkad av den traditionella hegemoniska mansrollens strävan efter rang (Connel, 1995, 2008) eller en handling som grundar sig i en inomgruppslig maktkamp utifrån negativ sanktionering och verbala elakheter. Detta kan kopplas till vad Sharp m.fl. (2022) anser bör främjas mer i samhället, att män tar hand om sig själva och andra som en accepterad form av att praktisera en mer hälsosam typ av maskulinitet.

Diskussion

Syftet med studien var att undersöka unga mäns möjligheter och begränsningar att samtala med varandra om teman som partnerrelationer, känslor och jämställdhet och hur deras samtal kan bidra till att underlätta eller försvåra hanterandet av motgångar och utmaningar relaterade till dessa områden. De resultat som undersökningen har lett till visar hur unga män idag påverkas av olika normerande diskurser i samhället, bland annat debatten om vad det innebär att vara man i samhället idag.

Vad unga män får och inte får tala med varandra om

Undersökningen har visat att unga män har en uppfattning om att de inte får tala om sina känslor. De unga männen berättade att unga män oftast väljer att vara tysta om deras känslor och att de vill framstå som obrydda trots att de går igenom något jobbigt. Att unga män inte verbaliserar sina känslor kan medföra en risk för att utsätta sig själv för fysisk och psykisk skada (De Bois & Hearn, 2017). De unga männen förklarade att det fanns vissa tillfällen där de anser att det är acceptabelt att prata om känslor. De unga männen förklarade att de får prata om känslor när det har nått en punkt där det är fullt nödvändigt att tala ut om sina känslor. När det hänt något som bedöms som allvarligt känner alltså de unga männen att de får prata med andra om sina motgångar. De unga männen talade om att de får prata om sina motgångar till någon som är en nära vän till dem eftersom en nära vän kan förstå dem på ett djupare sätt. Det

fanns även en uppfattning hos de unga männen att män har svårt att ge komplimanger till varandra och att de i stället, på ett skämtsamt sätt, säger nedvärderande kommentarer om exempelvis varandras utseende. De unga männen förklarade även att efter de har skämtat om en komplimang känns det ibland lättare att följa upp med en genuin komplimang, i annat fall skrattar de bort det dem sagt, och pratar inte mer om den nedvärderande kommentaren. De unga männen använder skämt och humor när någon i deras manliga umgänge berättar något jobbigt, eftersom det är lättare att skämta om en jobbig situation än att gå in i dialog om det. De unga männen får alltså skämta och använda humor som ett sätt att tala om sina motgångar på både ett positivt och negativt sätt.

Unga mäns reflektioner om begränsande normer för att hantera motgångar

Undersökningen har svarat på denna frågeställning genom att visa hur de unga männen reflekterade om jämställdhet och hur det påverkar dem, samt de krav som jämställdhetsdiskurser och mansnormer genererar hos unga män. En uppfattning som avtäcktes hos de unga männen var att de ställer sig negativt till jämställdhet och att det fanns ett motstånd hos de unga männen, vilket i förlängningen skulle kunna påverka deras hälsa negativt, om dem faller in i praktiker som förstärker en traditionellt hegemonisk maskulinitet. Det talades om hur kvinnor får slå män och bli hyllade för det vilket de unga männen uttryckte som en helt obegriplig sak eftersom det är misshandel och om en man gör detta blir han rubricerad som kvinnomisshandlare och blir utsatt för hat. De unga männen uttryckte en viss osäkerhet kring hur en ung man förväntas fungera i samhället och att vissa av dem upplevde att de inte fick lov att vara sig själva. De unga männen uppfattar att de inte får lov att säga sina åsikter, de upplever sig som nedtystade på grund av att samhället använder diskurser om jämställdhet för att sanktionera de unga männen negativt. Detta kan leda till, som tidigare forskning också visat (Off m.fl., 2022; Rivera - Rodriguez & Dasgupta, 2021), att socialt och symboliskt samt realistiskt hot aktiveras i den grupp av unga män som intervjuades. De unga männen betraktades som sammansatta, så till vida att de representerade olika röster, eller samhälleliga diskurser när de reflekterade över de teman som lyftes. Dessa röster var mångdimensionella, då de unga männen framstod som normativt påverkade från dels traditionella mansnormer, dels som representanter för den ”mjukare” maskuliniteten. De unga männen upplevde sig som nedtryckta av hur ut-grupper bestående av unga kvinnor använder sig av jämställdhetsdiskurser. De unga männen upplever att det ställs krav på dem och att det finns en osäkerhet i hur de unga männen ska uppfylla kraven som placeras hos dem. De unga männen reflekterade över hur tjejer sätter krav på att en man ska vara vältränad, snäll, ekonomiskt stabil, snygg etcetera. De unga männen uttryckte att det sätter en press på dem som kan bli krånglig att hantera. Dessa krav förekommer även i skolan där de unga männen upplever att lärarna sätter högre krav på de unga männen än vad de gör för tjejerna.

Möjligheter och begränsningar som normer för med sig gällande unga mäns framtida hälsa och relationer

Undersökningen fann varianter av den ”mjukare” typen av maskulinitetsnorm (De bois & Hearn, 2017) representerad bland de unga männen, som i motsats till den mer traditionella

hegemoniska maskuliniteten, kan innebära en möjlighet till att de unga männen lättare kan öppna upp sig. I de unga männens reflektioner så har undersökningen visat att det finns speciella tillfällen då de unga männen inträder en typ av maskulinitet där det är accepterat att tala ut, eller att finnas som stöd för en vän som mår dåligt. Vissa av de unga männen förstod också att det kunde vara dåligt för framtida hälsa att exempelvis inte tala ut om svårigheter som upplevdes i nuet. Som tidigare forskning (De bois & Hearn, 2017) har påtalat om alternativa maskuliniteter som utmaningar för den hegemoniska maskuliniteten, så kan dessa reflektioner från de unga männen anses som en typ av möjlighet för unga män att våga dela med sig av sina känslor. Detta innebär att i förlängningen så kan de unga männen också bygga upp en motståndskraft mot framtida motgångar gällande hälsa och relationer med hjälp av praktisk träning och större erfarenhet av att sätta ord på sina känslor. Undersökningen visade även att en ung man i sin reflektion visade på hur ansvar över exempelvis kompisrelationer utifrån en tanke om att det inte alltid är nödvändigt att säga sin åsikt, kunde gå till. När en vän, som också var en ung man, exempelvis frågar om en mössa han vill köpa är fin, så kunde den unga mannen i sin reflektion exemplifiera med att säga att han kunde hålla med, för att peppa sin vän, även om han var av en annan åsikt egentligen. Detta kan betraktas som en positiv sanktionering som syftar till att vårda en sund relation mellan unga män. Relaterat till tidigare forskning så kan resultat i denna undersökning jämföras med exempelvis Vickery's (2022) studie, som visar att delade hälsosamma praktiker och erfarenheter mellan män kan främja rekonstruktionen av positivt hälsosamma maskuliniteter.

Utifrån de resultat som undersökningen genererat så har humor visat sig vara en praktik hos unga män med funktionen att till största del nedtona allvar i fråga om känslomässigt utmanande samtal, slippa undan ansvar i relation, sanktionera jämställdhetsdiskurser negativt genom sexistiska skämt, sanktionera andra unga män negativt när de visar känslor eller står i begrepp till att söka hjälp, samt att bibehålla hegemonisk status inom in-gruppen. Med dessa resultat så visar undersökningen att humor kan, men inte måste, vara en produkt av hegemonisk traditionell maskulinitet (Connel, 1995, 2008), och på vilket vis den strävas efter, befasts, vidmakthålls och reproduceras bland de unga männen i studien. Detta är jämförbart med hur traditionella mansnormer generellt innebär begränsningar för männen att samtal med varandra om motgångar gällande framtida hälsa och relationer. Denna praktik kan jämföras med det som Messner (1997) lyfter som kostnaden av att följa snäva mansnormer, alltså en begränsning när det kommer till de unga männens framtida möjligheter att utveckla exempelvis goda relationer och ett hälsosamt liv. Men betraktat utifrån ett mer allmänmänskligt och interrelationellt håll utifrån tanken att ta ansvar över exempelvis en väns mående eller gruppens sammanhållning, så kan humor också vara ett sätt att distrahera unga män från jobbiga tankar. Vilket i sig innebär att en praktik där allvar nedtonas, även kan liknas vid och innebära en hälsosam praktik kopplat till hanterandet av känslomässiga motgångar, där en ung man kan få slippa tänka på det som tynger honom för en stund. Detta kan i sig innebära att en frist från det känslomässigt utmanande, främjar möjligheter för unga män att utveckla både individuell och kollektiv resiliens, med stöd från andra unga män. Undersökningens resultat om mansnormer som bidragande till ohälsosamma praktiker kopplade till känslomässiga motgångar bland unga män understöds av tidigare forskning, exempelvis De Bois & Hearn (2017); Di Blanca & Mahalik (2022); och Pearson (2021). Undersökningens resultat har även visat att de unga männens

reflektioner kopplat till att söka professionell hjälp för psykisk ohälsa understöds av resultat från tidigare forskning, exempelvis Lynch m.fl. (2018); och Liddon m.fl. (2017). Traditionella mansnormer i samhället påverkar hur de unga männen reflekterar om att söka hjälp och stöd inom psykiatrin, detta kan medföra en utmaning/begränsning för de unga männen när det kommer till att utveckla motståndskraft mot motgångar gällande framtida hälsa och relationer.

Normer inom skolan är påverkade av normer i samhället och kan innebära en begränsning för män utifrån deras egna reflektioner, sett till att utveckla framtida motståndskraft mot motgångar. Dels genom att skolan reproducerar och vidmakthåller könsstereotypa normer som har betydelse för hur unga män socialiseras in i samhället (Rosen & Nofziger, 2018). Men även hur skolan också diskursivt producerar normer som fånglar unga män inom de stereotypa könsnormerna (Pearson, 2021) innebär en begränsning. De unga männen upplever skolan som begränsande när det kommer till att vara anpassad för unga män, dem uppfattar skolan som ej anpassad efter deras behov. I sina reflektioner så framhåller de unga männen en uppfattning om att jämställdhet inte är vad det har varit tidigare, eller att det jämställdhet inte stämmer överens om deras uppfattning om jämställdhet. De unga männen upplever sig som nedtryckta av hur ut-grupper använder sig av jämställdhetsdiskurser

Implikationer

För socialpedagogiska praktiker och socialt arbete så innebär det en utmaning att arbeta med unga mäns psykiska ohälsa. Med denna undersökning så har det aspirerats på att öka kunskapen inom områden som inbegriper meningsskapande faktorer som har betydelse för hur unga män påverkas av normerande diskurser i samhället och vilken betydelse dessa diskurser har för att unga män ska kunna utveckla hälsosamma strategier att hantera motgångar på. Undersökningen har analyserat hur diskurser i samhället kopplade till jämställdhet, som kan uppfattas som hotfulla eller krångliga, och hur stereotypa föreställningar om manlighet påverkar vad unga män uppfattar att de får och inte får prata om och vilka eventuella sanktioner som används för att samtal om att hantera motgångar ska vara inom normen. Studiens resultat kan bidra med kunskap inom exempelvis socialpedagogiska praktiker kopplat till arbete med delaktighet (Molin & Bolin, 2018), då det är viktigt att unga män integreras in i en gemensam diskurs om jämställdhet, eftersom även unga män behövs och har en plats inom jämställdhetsarbetet. Socialpedagogik handlar bland annat om hur meningsskapande sker hos människor utefter deras kontextuella förutsättningar, och med den tanken bidrar utsagor från unga män inom undersökningens ämne om ytterligare insikt till hur unga män ska kunna inkluderas i olika gemenskaper, inom exempelvis skola och samhälle i stort, som är kopplat till diskurser om jämställdhet (Molin & Bolin, 2018). Ett sådant socialpedagogiskt arbete inom skolan skulle kunna minska risk för utanförskap och/eller förstärkande av skadliga mansnormer hos unga män.

De unga männen som har ställt upp i fokusgruppsintervjuerna hade blandad socioekonomisk och etnisk bakgrund, primärt så bestod en av intervjuerna av unga män med invandrabakgrund, vilket medfört implikationer för studiens analys som hade kunnat utvecklas mer, men på grund av omfång fanns inte det möjlighet. Detta med en tanke om att alla typer av unga mäns erfarenheter är viktiga att belysa. Studien saknar en djupare analys, genom exempelvis ett intersektionellt perspektiv (Mulinari & Essevald, 2015), som hade kunnat lyfta fler

dimensioner utifrån etnicitet och socioekonomisk bakgrund sett till hur unga män reflekterar över mansnormer och jämställdhet.

Framtida forskning

I denna undersökning har vi hittat uttryck för hur unga män hanterar motgångar i livet. Tidigare forskning har påvisat genom kvantitativa enkätundersökningar att unga män ställer sig motståndiga till feminism och jämställdhetsfrågor och i denna undersökning har vi undersökt hur unga män uttrycker dessa. Vi anser att det är av stor vikt att fortsätta forskning kring området genom kvalitativa undersökningar för att bredda förståelsen kring motståndskrafter och hitta strategier för att hjälpa unga män utveckla strategier för hälsosam känslöhantering nu och i framtiden. Ett tema som vi ser för vidare forskning är på vilket vis humor inbäddar och spelar roll för hur nyanser av både maskuliniteter och femininiteter konstrueras, vidmakthålls och transformeras. Detta skulle kunna genomföras i en annan kontext än skola för att fånga upp generationella skillnader exempelvis. Vi upptäckte under studiens gång att humor spelade en stor roll, men vi kunde inte hitta någon forskning på humor kopplat till maskuliniteters konstruktion. Detta var ett tema som dök upp under fokusgruppsintervjuerna som vi inte sökt på tidigare och kan vara ett forskningsområde för framtida forskning.

Litteraturförteckning

- Ríos-González, O., Ramis-Salas, M., Peña-Axt, J., & Racionero-Plaza, S. (2021, Februari 23). Alternative Friendships to Improve Men's Health Status. The Impact of the New Alternative Masculinities' Approach. *nt. J. Environ. Res. Public Health*, pp. 1-13. doi:<https://doi.org/10.3390/>
- 1177 Vårdguiden. (2023). *Depression*. Hämtat från 1177: <https://www.1177.se/sjukdomar--besvar/psykiska-sjukdomar-och-besvar/depression/depression/2022>
- Andersson, G., Bülow, P., Denhov, A., & Topor, A. (2016). *Från patient till person: om allvarliga psykiska problem – vardag, vård och stöd*. Lund: Studentlitteratur.
- Backman, J. (2016). *Rapporter och uppsatser* (3:e uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- Braun, V., & Clarke, V. (2008, Juli 21). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*. doi:10.1191/1478088706qp063oa
- Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber.

- Connel, R. (1995, 2008). *Maskuliniteter* (2 uppl.). (Å. Lindén, Övers.) Göteborg: Daidalos.
- Connel, R. W., & Messerschmidt, J. W. (2005, December). Hegemonic Masculinity: Rethinking the Concept. *Gender and Society*, pp. 829-859. doi:<https://doi.org/10.1177/0891243205278639>
- Croucher, S. (January 2017). Integrated Threat Theory. *Oxford Communication Encyclopaedias*. doi:10.1093/acrefore/9780190228613.013.490
- De Bois, S., & Hearn, J. (den 25 Januari 2017). Are men getting more emotional? Critical sociological perspectives on men, masculinities and emotions. *The Sociological Review*, 65(4), ss. 779 –796. doi:10.1177/0038026116686500
- Di Blanca, M., & Mahalik, J. (2022). A relational-cultural framework for promoting healthy masculinities. *American Psychologist*, ss. 321-332. doi:10.1037/amp0000929
- Europaportalen. (2022). *Jämställdhet mellan könen*. Hämtat från <https://www.europaportalen.se/tema/jamstalldhet>
- Griffin, L., Hosking, W., Gill, P., Shearson, K., Ivey, G., & Sharples, J. (2022). The Gender Paradox: Understanding the Role of Masculinity in Suicidal Ideation. *American Journal of Men's Health*. doi:10.1177/15579883221123853
- Hearn, J., & Morell, R. (2012, 05 11). Reviewing Hegemonic Masculinities and Men in Sweden and South Africa. *Men and Masculinities Vol. 15*, pp. 3-10. doi:10.1177/1097184X11432111
- Jämställdhetsmyndigheten. (2021, 13 september). *Vad är jämställdhet?* <https://jamstalldhetsmyndigheten.se/fakta-om-jamstalldhet/vad-ar-jamstalldhet/>
- Liddon, L., Kingerlee, R., & Barry, J. (2017). Gender differences in preferences for psychological treatment, coping strategies, and triggers to help-seeking. *British Journal of Clinical Psychology*. doi:10.1111/bjc.12147
- Lindgren, S. (2014). Kvalitativ analys. i M. Hjerm, S. Lindgren, & M. Nilsson, *Introduktion till samhällsvetenskaplig analys* (ss. 29-41). Borås: Gleerups.
- Lindgren, S. (2014). Tematisering. i M. Hjerm, S. Lindgren, & M. Nilsson, *Introduktion till samhällsvetenskaplig analys* (ss. 63-71). Borås: Gleerups.

- Lung, S. L., Wincentak, J., Gan, C., Kingsnorth, S., Provvidenza, C., & McPherson, A. C. (2021). Are healthcare providers and young people talking about sexuality? A scoping review to characterize conversations and identify barriers. *Child: Care, Health & Development*, ss. 744-757. doi:10.1111/cch.12892
- Lynch, L., Long, M., & Moorhead, A. (2018). Young Men, Help-Seeking, and Mental Health Services: Exploring Barriers and Solutions. *American journal of men's health*, 12, ss. 138-149. doi:10.1177/1557988315619469
- Messner, M. A. (1997). *Politics of Masculinities: Men in Movements*. United States of America: SAGE Publications, Inc.
- Molin, M., & Bolin, A. (2018). *Socialpedagogisk handling - i teori och praktik*. Institutionen för individ och samhälle. Trollhättan: Högskolan väst.
- Mulinari, D., & Essevald, J. (2015). Feministiskt teoretiskt arbete. i A. Hedenus, S. Björk, O. Shmulyar Gréen, A. Hedenus, S. Björk, & O. Shmulyar Gréen (Red.), *Feministiskt tänkande och sociologi - Teorier, begrepp och tillämningar* (ss. 39-60). Lund: Studentlitteratur AB.
- Off, G., Charron, N., & Alexander, A. (2022). Who perceives women's rights as threatening to men and boys? Explaining modern sexism among young men in Europe. *Frontiers in*
- Pearson, R. (2021). Masculinity and emotionality in education:. *Educational Review*. doi:10.1080/00131911.2021.1987390
- Ríos-González, O., Ramis-Salas, M., Peña-Axt, J., & Racionero-Plaza, S. (den 23 februari 2021). Alternative Friendships to Improve Men's Health Status. The Impact of the New Alternative Masculinities Approach. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, ss. 1-14. doi:10.3390/ijerph18042188
- Rivera - Rodriguez, A., & Dasgupta, N. (2021). Changing public opinion about gender activates group threat and opposition. *Group Processes & Intergroup Relations*. doi:10.1177/13684302211048885
- Rosen, N. L., & Nofziger, S. (den 19 Oktober 2018). Boys, Bullying, and Gender Roles: How Hegemonic Masculinity Shapes Bullying Behavior. *Gender Issues*, ss. 295–318. doi:https://doi.org/10.1007/s12147-018-9226-0

- Sharp, P., Bottorff, J. L., Rice, S., Oliffe, J. L., Schulenkorf, N., Impellizzeri, F., & Caperchione, C. M. (2022, januari 21). "People say men don't talk, well that's bullshit": A focus group study exploring challenges and opportunities for men's mental health promotion. *PLOS ONE*, pp. 1-17. doi:<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0261997>
- SKL. (2018). *Maskulinitet och psykisk hälsa, strategier för förbättringsarbete i vård och omsorg*. Sveriges Kommuner och Landsting.
- Stephan, W., & Stephan, C. (1996). Predicting prejudice. *International Journal of*, ss. 409-426.
- Stephan, W., & Stephan, C. (1993). Cognition and affect in stereotyping: Parallel. *Affect, cognition, and stereotyping: Interactive processes in group perception*, ss. 111-136.
- Stephan, W., Ybarra, O., & Rios, K. (2015). Intergroup threat theory. *Handbook of prejudice*, ss. 255-278.
- SuicideZero. (2023). Hämtat från Fakta och råd om självmord: <https://www.suicidezero.se/fakta-rad/fakta-om-sjalvmord>
- SVT (Regissör). (2022). *Efter #metoo - mansrollen i kris?* [Film].
- Thompson Jr., E., & Bennett, K. (april 2015). Measurement of Masculinity Ideologies: A (Critical) Review. *Psychology of Men & Masculinity*, ss. 115–133. doi:<https://doi.org/10.1037/a0038609>
- Ungdomsbarometern. (2023). *Generation Z*. Ungdomsbarometern. doi:<https://www.ungdomsbarometern.se/generation-z-2023/>
- Vickery, A. (2022, Mars 2). It's made me feel less isolated because there are other people who are experiencing the same or very similar to you': Men's experiences of using mental health support groups. *Health and social care in the Community*, pp. 1-9. doi:10.1111/hsc.13788
- World Health Organisation. (2021). *Suicide*. Hämtat från World Health Organisation: <https://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/suicide-2022>

Appendix 1, Intervjuguide

Tema känslomässiga svårigheter

Leo och Anton är nära vänner till varandra, de spelar datorspel dagligen och pratar med varandra via datorn och hänger med varandra i skolan. Under en veckas tid märker Leo att Anton inte har varit i skolan på över en vecka och Anton svarar inte när Leo söker kontakt. En dag får Leo ett sms där Anton säger att han inte mår så bra.

Hur reflekterar ni över det som händer i berättelsen? Hur skulle ni gjort om ni var i Leos/Antons situation?

Leo rekommenderar Anton att gå till psykiatrin men Anton säger bestämt nej!

Varför tror ni att Anton reagerar så?

Ayijans föräldrar ska flytta isär. Hans pappa ska flytta till en annan stad. Det väcker känslor av sorg hos Ayijan och han blir väldigt ledsen. Ayijan vet att som man så ska du vara stark, så han låter sig inte påverkas av situationen. Men känslorna finns kvar och han blir alltmer arg på vad som har ska hända. Framför allt känner han sig sviken av sin pappa. Det känns som att han ska bli lämnad. Ayijan vet att han inte kan göra något åt situationen, så han stänger inne känslorna och lägger locket på. När kompisarna undrar vad som hänt så säger han att han inte bryr sig.

Hur reflekterar ni över det som beskrivs i berättelsen? Hur skulle ni gjort om ni var i Ayijans situation,

...eller vad hade ni sagt om ni var hans vän?

Tema partnerrelationer

Fartun och Sarah har varit ett par i ett år. Båda två känner att det inte är speciellt roligt längre, de bråkar om mycket och blir båda två lättirriterade. Sarah säger att hon nog vill göra slut, vilket Fartun kanske håller med om, men han känner sig osäker och vet inte vad han ska säga. Sarah tycker att Fartun "stänger av" och hon känner att hon får vänta på att Fartun ska säga något. De pratar inte om det på några veckor och till slut blir Sarah leds, och gör slut med ett sms. Fartun känner sig arg över att de inte pratade ansikte mot ansikte, det känns orättvist, men han vet fortfarande inte vad han skulle sagt om dem nu hade pratat, det är helt enkelt lättare att inte tänka på det eftersom det väcker ångest.

Hur reflekterar ni över Fartuns tankar och handlingar?

Pontus som är Fartuns vän hänger med Fartun efter de har gjort slut. Plötsligt får Fartun ett samtal från Sarah. Fartun ändras helt och blir mer aggressiv i tonen. Han börjar skrika på Sarah och börjar kalla henne saker.

Hur reflekterar ni över Fartuns reaktion?

Varför tror ni Fartun reagerar så?

Jonathans partner pratar mycket om allt som hon vill göra efter skolan. Olika mål hon har i livet och hur hon ska nå dem. Hon läser om olika universitet i Europa och det är speciellt ett i Tyskland som hon säger att hon ska söka till. Hon tittar redan nu på vart hon ska bo. Jonathan tänker att hon är överambitiös, det är ju nu, efter gymnasiet som de äntligen blir "vuxna", det där med universitet anser han att det kommer väl sen, typ. Men det väcker en känsla av att bli lämnad, hur ska det bli om hon åker i väg? Dem är ju ihop? Betyder det att dom ska göra slut? Känslor av separationsångest uppstår. Det känns som att hon springer ifrån honom. Jonathan vill bara att hon ska stanna kvar, kanske kan dem skaffa en lägenhet tillsammans? Jonathan försöker prata med sina kompisar om detta.

(detta är även kopplat till hot, alltså att en ung man upplever att hans partner "springer ifrån honom", vilket väcker en känsla av att hans tillvaro och deras relation hotas på grund av att partnern flitigt planerar sin egen framtid.)

Tema sexism

Två män talar högt på bussen. En av männen berättar att på hans jobb så har en ny lyftkranchaufför börjat och att hon är en tjej. Mannen säger att det känns farligt, eftersom en kvinna knappast kan hantera en kran som ska lyfta så pass tungt gods och att han inte kan förstå att hon fick jobbet när det vore bättre att en man styrde lyftkranen.

Hur reflekterar ni om det som mannen säger?

Diskussionen fortsätter, och plötsligt, säger Johnny: fan nu tar till och med kvinnorna över våra yrken. Hur tro ni diskussionen i kompisgänget hade fortsatt efter den kommentaren?

Följdfrågor

Hur är det att vara ung man i samhället idag? Finns det några krav som ni uppfattar att det ställs på unga män?

I dagens samhälle, ser man någon skillnad i hur män och kvinnor blir behandlade?

Uppfattar ni det som att det finns olika förväntningar på hur killar och tjejer samtalar om sina känslor? (rädslor, ilska, sorg)

Varför är det så?

Appendix 2, Missivbrev

Hej!

Våra namn är Julia Hedström och Christian Bjärgö, vi studerar vid Socialpedagogiska programmet på Högskolan Väst och skriver just nu vår kandidatuppsats. Vi skriver om psykisk ohälsa bland unga män och inför examensarbetet är vi intresserade av hur unga män hanterar motgångar och krångligheter som uppstår i livet som ung man. Vi undersöker detta utifrån tre teman som är; Känslomässiga svårigheter, Partnerrelationer och Sexism. Pratar unga män olika med varandra om de är med en vän eller i en grupp med kompisar. Och skiljer det sig åt hur de unga männen pratar om hanterandet av motgångar, beroende på tema? För att undersöka detta vill vi genomföra ett antal fokusgruppsintervjuer med omkring 3–6 personer i varje grupp, och då specifikt personer som identifierar sig som unga män/killar.

Vi kommer använda oss av olika berättelser som i grupp kommer att diskuteras utifrån karaktärerna i berättelsen, vi efterfrågar alltså inte era egna erfarenheter kring de olika teman som tas upp. Berättelserna kan betraktas som scener ur en film, och deltagarna ombeds ej att reflektera över något personligt.

Det är naturligtvis frivilligt att medverka och kan avbrytas när som helst. I uppsatsen kommer materialet att hanteras konfidentiellt och samtliga svar att anonymiseras. Vi kommer att spela in diskussionerna med diktafon för att förenkla bearbetningen av materialet. Det är endast vi som kommer ha tillgång till dessa inspelningar och därefter kommer det raderas. Vi tycker att det skulle vara väldigt roligt om ni är intresserade av att delta. Tveka inte att höra av er om det är något ni undrar om.

Allt Gott

Christian Bjärgö, chbj0015@student.hv.se, Tel: xxx xxxxxxxx

Julia Hedström, juhe0016@student.hv.se, Tel: xxx xxxxxxxx

Appendix 3, Matris tematisk analys

Meningsbärande enhet	Koder	Kluster	Teman
”Man vill helst inte erkänna det själv att man är psykiskt sjuk och det är väl det Anton försöker liksom dölja att han att han mår dåligt och så.”	Trycka undan sina egna känslor.	Undvika känslor	Känslohantering
”Det är en förväntning av machonormen. Män ska vara starka. Män ska inte visa känslor.”	Dölja känslor för andra.	Undvika känslor	
” Sen tänker jag, ja, det bästa han hade kunnat göra är väl typ, alltså kanske prata med sin pappa om det såhär, tror det hade varit bäst.”	Visa känslor för andra.	Dela med sig av känslor	
” Det betyder att de förstår sig på varandra, på ett bättre sätt än om det var någon ytlig kompis som man bara säger hej till i skolan och man går förbi.”	Vem känslor visas för.	Dela med sig av känslor	
”...så vet man väl inte riktigt hur han ska beskriva allt han har inom sig, så då blir han i stället aggressiv och det blir ju fel sätt.”	Känsloreglering, misslyckad.	Undvika känslor	

” Man ska kunna vara stark och ta hand om andra och sig själv.”	Känsloreglering, Lyckad.	Möta känslor	
”Det känns som att förväntningar på killar är att man ska hålla det inne så länge det inte är extrema fall, som om någon har dött, till exempel.”	Allvarligt nog/Tipping Point	Möta känslor	

” Det är ju mycket på sociala medier att många liksom ”hate all men” ni vet liksom”	Ojämställdhet.	Diskriminering av män	Oro för jämställdhet.
”Ja, men i skolan så det kan bli om man tänker på det att det sitter någon tjejgrupp i klassen och sitter och pratar och så när de vill ska vara tyst så blir de oftast inte tillsagda [...] men sedan direkt vi börjar så här och snacka så är det att de går ganska hårt på oss”	Oro för att bli orättvist behandlad. Ojämställdhet.	Diskriminering av män	
”... många blir aldrig liksom fullt nöjda eller att de saknar något mer något mer. Kanske man börjar gymma och sen bara ”känner jag mig tillräcklig?”	Oro för att upprätthålla mansrollen. /oro för den framtida mansrollen. Ojämställdhet.	Mansrollen i samhället	
” Det finns många krav som tjejer har på män som att till exempel de vill ha en, en, alltså en man som tjänar bra, en man som är till exempel inte är tjejig ifrån sig”	Oro för krav.	Krav från tjejer	
” Först liksom och som ja, ja vad heter det säga att man, man är där för honom och vill vara eller ja... kan stödja honom.”	Ta ansvar i kompisrelation.	Stödja	

” Först liksom och som ja, ja vad heter det säga att man, man är där för honom och vill vara eller ja... kan stödja honom.”	Ta ansvar i kompisrelation.	Stödja	Former ansvarstagande bland unga män.
---	-----------------------------	--------	--

” Jag tycker när man blir tillsammans att man måste veta vad din partners planer är för att ni ska passa ihop till exempel, så det är viktigt.”	Ta ansvar i partnerrelation.	Stödja	
---	------------------------------	--------	--

”att det ska vara coolt ibland och säga fel saker och även fast han kanske vet innerst inne och när de är hemma med sina föräldrar, att de inte tycker så”	Säga saker som är fel med flit. Förstärka mansrollen.	Skämta bort	Humor
”Man formar sig lite också beroende på vilka personer man är med, från början kanske man har varit en känslig person så har jag börjat hänga med andra som oftast skämtar och säger lite, halvdumma saker”	Förstärka mansrollen. Förstärka in-gruppen.	Skämta bort	
”Då får man dem att skratta och få liksom högre status typ det är väl ofta så ”	Förstärka in-gruppen. Förstärka mansrollen.	Skämta bort	
”Johnny kanske är den som styr gruppen mer och känner att om han lägger såna kommentarer så får han folk som skrattar och såna grejer, så jag tror att det är liksom fick dem att föra diskussionen mot ett mer skämtsamt sätt och liksom släppa den här seriösa konversationen.”	Nedtona allvar. Förstärka mansrollen.	Skämta bort	
”man har svårt att liksom och inte orka nå ut till sina kompisar liksom som man hänger med ahh dagligen [...] så har ju svårt att tro att man skulle vilja ta kontakt och prata med en helt främling om sina problem.”	inte lita på psykiatri	Brist på tillit	
”Nä, alltså. Skolan är ju så här, vad ska jag säga, den är ju på ett vis mer feminin	Inte lita på skolan	Brist på tillit	

[Sic!], på ett vis kanske inte helt anpassad till killar [...]"			
" [...] i rättningen [Rätten] så är det ju större chans att, det är större chans att män blir straffade [...] å ha högre straff och liknande eller vad jag har hört i alla fall [...]"	Inte lita på rättssystemet	Brist på tillit	